

Lærere sætter skolerne fri

SIDE 20

Flere lærere
arbejder nu under
lokalaftaler

SIDE 32

FOLKESKOLEN

FAGBLAD FOR UNDERISERE

SIDE 10

Stille elever

Coronatiden har vist, at
nogle elever stortrives
i hjemmeskolen, fordi de
har ro til opgaverne.

NRO7

15 | 04 | 2021

DET HANDLER OM BØRNENE

Derfor har vi tilført vores børneområde mere end 30 millioner kroner – og dét beløb stiger til mere end det dobbelte i løbet af de kommende år. De ekstra midler skal gå til endnu flere dygtige pædagoger og lærere i vores dagtilbud og skoler. Har du lyst til at være en del af vores fællesskab, som er kendetegnet ved en

knaldhøj faglighed, godt arbejdsmiljø og fokus på at skabe det gode børneliv, vil vi være vilde med at få dig som kollega.

Tjek dethandleromboernene.horsens.dk, hvor du kan blive klogere på os og se vores ledige stillinger.

dethandleromboernene.horsens.dk

Horsens Kommune

Frihed? Det skal man lige vænne sig til

Friheden spørger dig: Hvad har du gjort med min gave? Blev den til blomster og frugt i en bugnende have?

Sådan skrev Piet Hein. Vi stiller det samme spørgsmål til Esbjerg og Holbæk, som forbereder en ny skole. Og svaret ser ud til at blive ja.

Hanne Birgitte Jørgensen
ansv. chefredaktør

HJO@FOLKESKOLEN.DK

Som vi fortæller i dette blad, er lærerne i Esbjerg og Holbæk kommuner godt i gang med at så frø, selv om de føler sig lidt på udebane:

“Vi har ikke måttet træffe ret mange beslutninger siden 2013. Vi skal lige have ind under huden, at det er andre tider”, som en af dem siger om det frihedsforsøg, der efter sommerferien giver folkeskolerne i de to kommuner mulighed for at agere på friskolelignende vilkår.

I sig selv er det en stor ting. Styringskæden er – i to kommuner og lige nu – vendt om, så lærerne kommer med ideerne – og ledelsen og politikerne lytter. I øjeblikket er det idfasen. Det bliver spændende at følge, hvor langt man kan nå inden for de samme økonomiske rammer.

Lige så interessant er det, hvad lærerne vil bruge friheden til? *Folkeskolen* har fået lov til at komme med ind på Teams, hvor lærere og pædagoger fremlægger tanker og ideer – og får med- og modspil fra andre skoler og ledelsen.

Der er mange ideer, og i hvert fald i de små klasser tegner sig et fælles billede: Få lærere om hver klasse, årgangsteam og en kortere skoledag. Og så kommer den måske største revolution: Skemaet med de skiftende fagtimer skal smides ud til fordel for formiddag og eftermiddag.

Det skema, som siden industrialiseringen har trænet eleverne i at komme ind i klassen og sætte sig og være med i 45 minutter for så bagefter at skulle videre til noget helt andet – den skole vil lærerne ændre. Det betyder, at den tid, der går med rent praktisk at komme i gang og runde af, kan skæres ned. Og lige så vigtigt: Det sender et signal til eleverne om, at de ikke skal have deres dag hakket op og styret af klokken, men at de får lov til at fordybe sig.

Lærerne er klar over, at der knyttes store forhåbninger til deres frihed, og det er hårdt at planlægge midt i en coronatid. Men de er glade. Er de ved at skabe fremtidens folkeskole – fra bunden? Det ville i sandhed være en revolution!

Indhold

Lærerne på skolerne i Esbjerg og Holbæk kommuner er ved at skabe lige præcis den form for folkeskole, som de altid har drømt om.

SIDE 20

FRIHEDSFORSØGET ER I FULD GANG

SIDE 20

SIDE 14

Skolerne i Dragør bruger flittigt kommunens friluft- og naturvejledere. De er med til at give lærerne inspiration til udeskole og aktiviteter som for eksempel snit og bål.

SIDE 10

Lærer Michael Vestergren har fundet ud af, hvor meget rolige omgivelser betyder for nogle elever.

6 FOLKESKOLEN.DK

10 STILLE ELEVER TRIVES I HJEMMESKOLEN

14 TAG MED TIL SNIT OG BÅL

18 ULIGHED I SKOLEN

VOXPOP

19 Lærere om overenskomst-afstemningen

TEMA/FRIHEDSFORSØGET

20 "Nu ligger der et pres på os lærere om at sætte alle skoler fri"

22 Sådan vil lærerne lave skole

29 FRA FAGENE

DEBAT

30 DLF mener

30 Læserne mener

32 CENTRAL AFTALE LØFTER BUNDEN

35 ANBEFALINGER

36 LÆRER UDSAT FOR SJOFELHEDER I DET DIGITALE KLASSERUM

40 HØJ RISIKO FOR DIGITAL MOBNING

42 ANMELDELSER

44 KORTE MEDDELELSER

44 LEDIGE STILLINGER

47 BAZAR

50 USKOLET

VÆR MED I FÆLLESSKABET

På faglige netværk deler lærere undervisningstips, faglig viden og holdninger til deres fag. Her er også artikler, anmeldelser af læremidler og den nyeste forskning.

Tilmeld dig dit faglige netværk og få et nyhedsbrev om dit fag.

3 VIGTIGE

- 1** En artikel på folkeskolen.dk om en lærers forslag om at **AFSKAFTE TYSKFAGET** for at gøre skoledagen kortere har affødt heftig debat.

Den kulminerer nu med et samråd, hvor Venstre vil have både undervisnings- og uddannelsesministeren til at svare på, om regeringen har planer om at skrive en ny national sprogstrategi som opfølgning på den strategi, som den tidligere VLAK-regering lancerede tilbage i 2017. Samrådet er planlagt til den 29. april.

- 2** Omkring en fjerdedel af landets kommuner har også ventet i spænding på et svar fra børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil (Socialdemokratiet). Næmlig svar på, om de må droppe de **NATIONALE TEST** i år.

Responserne er nu indløbet hos de 15 ud af 22, og den lyder: Testene skal gennemføres for at få afdækket omfang og karakter af de faglige udfordringer, som coronanedlukningen har medført.

"Det er jeg mildest talt skuffet over", lyder det fra ministerens partikammerat, Holbæks borgmester Christina Krzyrosiak Hansen.

- 3** Mere blandede svar er indløbet hos forskere fra Aarhus Universitet, der har spurgt eleverne, hvordan de har oplevet de to skolenedlukninger under coronakrisen.

På positivsiden vurderer eleverne, at deres lærere har klaret anden omgang af coronanedlukningen meget bedre end første. Eleverne har mere kontakt til lærerne, og onlineundervisningen byder på mere varierede opgaver.

På negativsiden har eleverne i anden omgang sværere ved at gennemskue, hvad lærerne vil have dem til, har sværere ved at få hjælp til skolearbejdet hjemme og føler sig **MERE ENSOMME**.

Mest læste:

Lærer: Fjern tysk – det er et levn fra fortiden

Mest debatterede:

Lærer: Fjern tysk – det er et levn fra fortiden

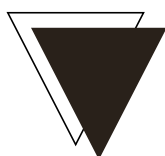
Specialskolelærerne i Helsingør fik overraskelsesbesøg

Helsingør Lærerforening havde i går hyret den lokale Lagonis kaffevogn og drog med baristaen rundt på overraskelsesbesøg på kommunens specialskoler, hvor lærerne har undervist børn med særlige behov det meste af coronaåret. "De er nemlig også frontpersonale i en coronatid", som lærerkredsen skriver på Facebook.

Foto: Helsingør Lærerforening

OPTUR NEDTUR

Endelig redegørelse lader vente på sig

Den endelige redegørelse for den skolereform, som undervisningsministeren har lagt op til ændringer "i elefantstørrelse" af, er endnu en gang udskudt. Den skulle oprindeligt foreligge i august 2019. Først gav forligskredsen ministeren lov til at vente til foråret 2020. Så ramte corona, og redegørelsen blev udskudt først til efteråret, så primo marts, så til sidste halvdel af marts 2021. Nu forventes den klar ultimo april.

Foto: iStock

LÆRERLIV

Privatfoto

Birgitte Pohl

Lærer på Skals Skole
nord for Viborg

"Jeg føler mig sikker på, at jeg ikke får senfølger, men jeg ved det jo ikke"

Lærer Birgitte Pohl blev smittet med covid-19 af en elev i 9. klasse. Hun er den første lærer, DLF kender til, som har fået anerkendt sygdommen som en arbejdsskade. Under sin sygdom isolerede hun sig i familiens kælder for ikke at risikere at smitte sin mand. Efter et

par uger var hun symptomfri. I dag, tre måneder efter, har Birgitte Pohl stadig åndenød og er træt, og hun er glad for, at sygdommen blev anmeldt som en arbejdsskade. "Jeg føler mig sikker på, at jeg ikke får senfølger, men jeg ved det jo ikke", siger hun.

Foto: Martin Sero

Det lyder umiddelbart selvmodsigende, at elever falder til ro, når de bevæger sig, men det er, præcis hvad der sker i specialklassen på Kløvermarkskolen i Haderslev, som råder over to cykelborde. Her pedallerer eleverne sig til færre konflikter, øget medbestemmelse og større selvværd, fortæller deres lærer, Martin Sero.

Lærere mister motivationen til at planlægge

Onlineundervisning bliver til fysisk undervisning, hybridundervisning og udeskole med et fingerknips, når smittetallene ændrer sig.

REDIGERET AF ABR@FOLKESKOLEN.DK

Siden alle skoleelever blev sendt hjem i marts sidste år, er meldingerne om hele og delvise genåbninger og nedlukninger kommet i en lind strøm. Det kræver konstante og mentalt krævende omstillinger af lærerne. Senest er endnu en ny organisering af skoledagen nødvendig, når eleverne i 5.-8. klasse skal være på skolen på skift.

Lærer på Fuglsanggårdsskolen i Virum Anna Hjortkær er en af dem, som mærker udmattelseshammeren ramme, i takt med at skoler åbner og lukker på grund af coronavirussens hærgen. Hun fortæller, at de konstante omstillinger af undervisningen og arbejdsdagen trætter.

"Jeg har motivation til at være lærer. Vi tænker alle sammen, at på et eller andet tidspunkt er det overstået. Men omstillingerne fjerner motivationen til at planlægge. For alt skal hele tiden laves om. Derfor bliver det planlægning dag til dag i stedet for langstrakte ideer. Der er grænser for, hvad der er i gøglerposen. Den er ved at være slidt op. Der er ikke mere, man bare kan trække op", siger hun.

Spot tegn på mental udmattelse

De mange omstillinger i lærernes arbejde under coronakrisen kan udmatte mentalt. Sådan advarer psykolog Rikke Høgsted, som er stifter af Institut for Belastningspsykologi og arbejder med formidling af forebyggende strategier for fagfolk i mentale højrisikjob.

Udmattelsessignalerne er forskellige fra person til person, men starter typisk med nedsat evne til at overskue længere planlægning og til at koncentrere sig, fortæller hun. For nogle er det også ensbetydende med en ringere nattesøvn, ligesom man kan føle behov for at trække sig fra socialt samvær, fordi det føles drænende.

Anna Hjortkær, der er lærer på Fuglsanggårdsskolen i Nordsjælland, mener, at skolerne og lærerne er meget fleksible, men der er også en pris at betale.

Foto: Anna Hjortkær

Formand for Skolelederforeningen Claus Hjortdal ved, at også mange skoleledere kæmper med hele tiden at skulle omstille skoledagens organisering til de politiske rammer, der bliver meldt ud. Han håber, at skolen her i april får bare et par ugers ro. Men da regeringen allerede har meldt ud, at man kører i 14-dages rul, kan der hurtigt ske ændringer.

"Der er en chance for, at vi kan bevare den planlægning, vi har nu. Men der er en risiko for, at politikerne kan blive presset til at åbne endnu mere. Vi håber, at de kan styre partierne, så vi lige kan få lidt ro på", siger Claus Hjortdal.

"Det skal man være opmærksom på, når man står i en epidemi, hvor man i forvejen bliver bedt om at holde afstand, for på den måde understøttes udmattelsen af pandemien. Det kan betyde, at man kommer til at gå ret alene med sin tilstand", forklarer psykologen.

Det vigtigste modtræk er at skelne mellem nice to og need to, pointerer psykologen:

"En vigtig del af løsningen er at få neddrolet forventningerne til os selv og hinanden og forstå, at vi kollektivt er i en undtagelsestilstand og har været det længe", siger Rikke Høgsted.

*“Ofte som lærere
begynder vi med
det kedelige”.*

**“De har ondt
i maven over
det her”.**

*“Det er fagforeningens måde
at holde justits på”.*

- Skoleleder på Sengeløse Skole Thomas Langkjær om afgangselever, der torsdag den 8. april stadig ikke vidste, om de måtte komme i skole om mandagen grundet højt smittetryk i kommunen.
- Formand for DLF's overenskomstudvalg Morten Refskov om beslutningen om at afsætte 750.000 kroner til udvikling af værktøj til registrering af lærernes arbejdstid.
- Jannick Smedegaard fra Sdr. Bjært Centralskole i Kolding om at lade eleverne planlægge og udføre egne forsøg i naturfag.

**LÅN TIL
lav rente**

Fx 100.000 kr. over 6 år
til 1.629,- pr. måned

**uden gebyrer
& omkostninger**

Tjenestemændenes Låneforening

H.C. Andersens Boulevard 38 • 1553 Kbh. V.
Tlf. 33123228 • tjf@tjlaan.dk • www.tjlaan.dk

Stille elever trives i hjemme- skolen

ORD Helle Lauritsen
FOTO Tor Birk Trads

Undervisningen skal være forskellig for at ramme de forskellige elever. Erfaringerne fra coronatiden viser, at nogle elever stortrives med at have ro til opgaverne og ikke at skulle forholde sig til kammeraterne og deres aktiviteter, fortæller Anette E. Kristensen og Michael Vestergren. Det kan føre til nye arbejdsformer for eleverne fremover, spår de to lærere.

“Jeg har det storslået”, siger eleven og smiler ind i kameraet til læreren på Google Meet. En anden fortæller, at hun aldrig har afleveret så mange opgaver før.

Mens nogle elever har brug for at komme i nødundervisning på skolen, så stortrives andre med hjemmeskolen. Ofte er det de mere introverte elever, der oplever at have fået arbejdsro. De skal ikke forholde sig til klassekammeraterne på samme måde, som når de er i skole, der er mindre støj, og de har måske ligefrem fået mere lyst til at beskæftige sig med skolearbejdet. Eller de rummer det bedre i den mere rolige hverdag, som fjernundervisningen har givet dem.

Det fortæller lærere, som oplever, at nogle af de normalt meget stille elever i klassen pludselig afleverer lange, gennemarbejdede opgaver. Og måske endda ser gladere ud.

“Jeg synes, en del lærere taler om, hvor hårdt det er for eleverne at sidde hjemme i onlineskolen, men efter min mening er der nogle stemmer, der mangler i mediebildet – nemlig dem, der kan fortælle om den del af eleverne, der klarer sig godt under hjemmeundervisningen”, siger Michael Vestergren, der underviser i naturfagene og matematik på Dybkærskolen i Silkeborg.

“Der er bestemt nogle elever, der har det hårdt i hjemmeskolen, men der er altså også en gruppe, der virkelig trives. Jeg har lige fået en opgave fra to piger i 9. klasse. De har arbejdet med genetik, med Crispr (en ny genteknologi, *redaktionen.*) og enzymer, og deres opgave er på gymnasieniveau”.

Michael Vestergren fortæller, at de to elever har fået den arbejdsro, som lige netop de har behov for.

“Der går en del unødigt tid til spilde i klassen med uro og nogle drenge, der støjer. Man kan tænke, at det jo ikke vedkommer de andre elever, men de bliver altså forstyrret af det. Det kan tydeligt ses nu”, siger han.

NOGLE ELEVER ER VOKSET FAGLIGT OG SOCIALT

At vinterens nedlukning og onlineskole har skabt rum til at fordybe sig i det faglige, har Anette E. Kristensen fra Marienhoffskolen i Ryomgård på Syddjurs også oplevet i sine klasser.

“Nogle af de elever, der oplever mange nederlag i skolen og måske har svært ved at få venner, de blomstrer, når de kan fokusere

“Hvis relationerne er i orden, så er der ingen problemer med hjemmeskole”.

Michael Vestergren, lærer

Michael Vestergren fra Dybkærskolen i Silkeborg vil fremover lade elever arbejde forskelligt med for eksempel projekter. Nogle elever vil lære bedre ved at sidde i fred og ro derhjemme.

på det faglige”, siger Anette E. Kristensen, der underviser 9.-klaseelever i dansk, historie, samfundsfag, kristendom og dansk som andetsprog.

“Vi har lige gennemført en trivselsundersøgelse, hvor vi har ringet rundt til hver enkelt elev for at have dem alene på skærmen og høre, hvordan de har det. Her er nogle, der stortrives og smiler”.

Anette E. Kristensen fortæller, at der bestemt er nogle af hendes 9.-klaseelever, der er ramt hårdt af nedlukningen og har brug for at møde til nødundervisning i skolen. En lille flok, der hygger sig på skolen og kan få hjælp, når de har brug for det. De kan klart bedre fokusere på arbejdsopgaverne, når de er i skole, og der er en voksen, der kan hjælpe undervejs.

Men andre sidder hjemme alene eller med forældrene. Nogle er hos deres bedsteforældre og har fået meget mere ro end i det normale liv, hvor vi alle hele tiden skal en masse. Og de har det rigtig godt med roen.

“Nogle elever er letafledelige og følsomme over for selv mindre støj fra andre i deres omgivelser, og de har nu fået en tiltrængt ro. Jeg har elever, der har taget initiativ til noget helt nyt. En har lavet sin egen YouTube-kanal, og en er gået i gang med at lære at spille på et instrument. Der er også en elev, der har hevet fat i en klassekammerat, og de sørger hver dag for at få noget bevægelse ind i deres hverdag. Ofte sidder de også sammen, når vi mødes på Google Meet og arbejder sammen. Det har for nogle givet noget nyt både fagligt og socialt”, siger hun.

RELATIONER UNDERSTØTTER HJEMMESKOLEN

For Anette E. Kristensen har de seneste måneder tydeligt vist, at “one size fits all” bestemt ikke gælder i skolen.

“Vi “taber” omkring en tredjedel af eleverne, ligegyldigt om vi laver den sorte skole, eller vi arbejder med 70’er-pædagogik med kreativitet i højsædet. For eleverne er forskellige”, siger hun.

“Det kan godt være, at vi er gode til at differentiere undervisningen, men når vi fortæller, at vi i skolen altid møder hvert barn individuelt, så holder det altså ikke”, siger hun og forklarer:

“Nogle får for mange indtryk i et klasseværelse, de smelter ned, fordi der er for varmt el-

Anette E. Kristensen, lærer på Marienhoffskolen i Ryomgård på Syddjurs, fremhæver, at det gør noget godt for skolen, at eleverne har savnet den i tiden med onlineundervisning.

“Jeg har elever, der har taget initiativ til noget helt nyt”.

Anette E. Kristensen, lærer

ler lyst eller noget andet. Jeg ville ønske, at det var muligt at holde udeskole for nogle elever. Der er nogle, der helst skal kravle rundt i træerne og synge, samtidig med at de lærer. Nogle trives bedst med værkstedsfag, mens andre har det godt i “den sorte skole”, og det kan vi ikke tilgodese i en almindelig hverdag”.

Den erfaring har Michael Vestergren også gjort sig. Han fortæller, at han har været nødt til at sende nogle stykker i skole til nødundervisning. Nogle af dem med uro i kroppen.

“De kan ikke administrere friheden. De sidder og spiller på computeren under onlineundervisningen. Eller de sidder med deres telefon og spiller, mens de prøver at se ud, som om de følger med i undervisningen. Det er især nogle af drengene, der er meget styret af lysten nu og her, mens jeg oplever flere piger være mere “skolemindede”. Ja, det er generaliseringer, men sådan ser jeg dem ofte”, siger han.

Ofte har 9.-klasseleverne det fint med at arbejde hjemme, fordi de har lært at gå i skole og at tage fat på en arbejdsopgave. Det er straks værre med de elever, der kommer fra fødeskoler ind i 7. klasse, fordi de endnu ikke kender hinanden og deres lærere godt nok, fortæller Michael Vestergren og peger på, at relationerne betyder rigtig meget:

“Hvis relationerne er i orden, så er der ingen problemer med hjemmeskole. Men hvis man ikke har gode relationer til eleverne, så spørger de for lidt, når de sidder derhjemme og skal være med på skærmen. Det kræver, at de kender lærerne og hinanden, for at de bare spørger løs i onlineundervisningen”.

NYE ARBEJDSFORMER EFTER CORONA

De to lærere fortæller, at de bestemt vil tage nogle af coronaskolens erfaringer med videre, når pandemien er overstået, og en mere normal hverdag bliver mulig.

“Jeg har tidligere været modstander af at sende eleverne hjem for at arbejde i projektugen. Men det vil jeg gribe anderledes an fremover”, siger Michael Vestergren.

“Der er elever, der aldrig vil få lov til at arbejde hjemmefra, og så er der elever, som jeg gladeligt vil sende hjem alene eller i grupper for at få arbejdsro. Fremover vil jeg bare holde et møde med dem dagligt online. Jeg er heller ikke så utryg ved at undervise

via skærmen længere, så det giver nye muligheder”, siger han.

Anette E. Kristensen håber, at erfaringerne fra coronaskolen kan være med til, at lærernes faglighed får lov til at komme ordentligt i spil.

“Jeg tror på, at jeg kan differentiere undervisningen og også se, hvem der lige skal have en hånd ind i fællesskabet. Men jeg mangler i denne debat, at lærernes faglighed får lov til at fylde mere. Sådan at det bliver læreren, der kan beslutte, om en mindre gruppe elever skal arbejde sammen i længere tid, fordi de vil have glæde af det, eller om nogle skal have en tilgang via nogle flere kreative fag”, siger hun.

På kort sigt, når eleverne kommer i skole igen, vil hun have fokus på trivsel – både den faglige trivsel, og hvordan man fungerer socialt og får venner.

“De skal arbejde sammen, når de kommer i skole igen. De skal have diskussionsøvelser, kunne lytte til hinanden og samarbejde med et fagfagligt sigte. De skal have gang i alle talenterne, så vi kan sende dem godt videre i systemet”.

Anette E. Kristensen har også en lille bekymring efter al skærmundervisningen: “Jeg kan være bange for, at man fremover vil komme til at bruge onlineundervisning mere – og forskningen siger altså, at skærmen ikke er det bedste læringsredskab”.

hl@folkeskolen.dk

**Vedkommende teater
for BØRN og UNGE!**

Undervisningsmateriale
findes på www.fairplay.dk
Kontakt: fairplay@fairplay.dk
tlf. 59 43 85 95

HUSK,
du kan få refusion!

TEATRET FAIR PLAY

EN DEL AF SJÆLLANDS TEATER

UD MED KNUD

Efter Jesper Wung-Sungs bog

10+

DEN FØRSTE DRÅBE BLOD

Baseret på Kundby-Sagen

14+

PING PONG

Anbragt uden for hjemmet

12+

Lærere og elever i 3.b på St. Magleby Skole er draget i udeskole, hvor den står på snit og bål. I skolefritidsordningens bålhus får de hjælp til at håndtere knive og ild af friluftvejleder Kay Weiss fra Dragør Kommune. Eleverne snitter spåner af den første pind, og så lærer de at tænde bål med spånerne. Bagefter skal eleverne snitte en brummer ud af et nyt stykke træ.

ORD Helle Lauritsen
FOTO Thomas Arnbo

TAG MED TIL SNIT OG BÅL

Eleverne har prøvet at snitte i træ tidligere – de har snittet en smørekniv og en tupilak. I dag skal de snitte en brummer og tænde et bål, men først og fremmest handler det om at lære at bruge en skarp kniv og at have fornuftig omgang med ild.

Skolerne i Dragør bruger flittigt friluft- og naturvejlederne. De er med til at give lærerne inspiration til udeskole og aktiviteter. 3.b skulle egentlig have været på Kongelundsfortet, men i coronatider er bustransport et problem. I stedet finder lærerne på muligheder i og omkring skolen. Kun 20 minutter væk i børnegåtempo ligger Lunden, hvor de kan lave mange forskellige udeaktiviteter. Skolen er tæt på stranden, og så er der altså også bålhuset på skolens grund.

Lærerne fortæller, at der er sat timer af til at få mere udeskole, fordi udeskole kan noget helt specielt. Nu er det snit og bål, hvor nogle af teknikkerne fra håndværk og design bliver afprøvet, men det kan også være sanser og fortællinger, sprogforståelse, matematik eller noget helt andet.

hl@folkeskolen.dk

FAGLIGE NETVÆRK

→ Vær med i fællesskabet på folkeskolen.dk/h&d

Der er regler for at omgås skarpe knive, og eleverne kender dem. Man skal snitte væk fra sig selv, og hvis kniven skal rækkes til en anden, skal den først ned i plasticetuiet og rækkes frem med håndtaget mod modtageren. Friluftsvejleder Kay Weiss opsummerer alle regler, og snitteriet kan begynde.

Der skal mange spåner til et lille bål. Spånerne samles op på siddeunderlagene og fragtes hen til bålpladsen, hvor eleverne kan bygge bålet op. Senere lærer eleverne at stable træklodser til et pagodebål, hvor der er luft og godt med ilt til ilden. Et klodsmajorbål døber eleverne den type bål – efter spillet Klodsmajor.

En gruppe piger har aldrig kunnet lide at tænde en tændstik. Friluftvejleder Kay Weiss holder et lille kursus. Han peger på den fugtige jord og spørger, om de tror, den kan brænde. Nej. Så de kan roligt smide tændstikken på jorden, hvis de er bange for at brænde fingrene.

En brummer er et nærmest elipseformet stykke træ, der er sletet tyndere i kanterne. Eleverne skal bore et hul i brummeren og sætte en snor i, og når de så slynger brummeren rundt i snoren, opstår en brummende lyd.

Først tegner man sin brummer, så saver man og sliber med sandpapir, så kanterne bliver tyndere. Til sidst skal der bores et hul i den ene ende af brummeren til en snor.

Ulighed i skolen

Hvis vi skal øge chancen for, at elever fra lavindkomsthjem gennemfører en uddannelse, kræver det resurser.

“Jeg ved ikke, hvad jeg skal skrive”. sådan siger Oskar, hver gang der skal afleveres skriftlige opgaver i dansk.

Det er, som om det sprog, der er fyldt med argumenter og ræsonnementer, er hemmeligt, og det liv fyldt med planlægning og organisering er uopnåeligt, for papiret forbliver tomt.

Helt anderledes er det for Viggo, han forstår hvert et ord, når jeg forklarer. Han taler det hemmelige sprog og kan organisere sin skriveproces.

Oskar og Viggo er opdigtede navne, men uligheden mellem disse elever er ikke opdigtet. Oskar kommer fra et lavindkomsthjem, og det kan have konsekvenser for ham, for chancen

for at gennemføre især en universitetsuddannelse er lavere, hvis man kommer fra et lavindkomsthjem sammenlignet med unge fra mere resursestærke familier.

Hvis Oskars chancer for at gennemføre en uddannelse skal øges – hvis vi skal mindske den chanceulighed, han har med sig – så kræver det resurser.

ULIGHED I SUNDHEDSVÆSENET

I marts deltog jeg i et spændende initiativ, et alliancenetværk skabt af blandt andet Aarhus Kommune og Kræftens Bekæmpelse, hvis formål er at samle alle kræfter i byen, som arbejder for mindre ulighed i sundhed. Her hørte jeg blandt andet et meget spændende oplæg af Morten Sodemann, professor og overlæge på Odense Universitetshospital: “Ulighed i sundhed – under og efter coronapandemien”.

Særligt én af hans pointer fangede min opmærksomhed, nemlig at jo kortere uddannelse, jo sværere har man ved at omsætte sundhedsråd til konkret handling. Det kan skyldes, at man ikke for alvor har lært at håndtere komplekse informationer – det, man

skal lære i skolen: at planlægge og overskue sammenhænge, at kombinere informationer og træffe strategiske beslutninger.

ULIGHED I SKOLEN

Og pludselig var jeg tilbage hos Oskar i skoleklassen, for ja, det er jo lige præcis dét, jeg som fagprofessionel ved intuitivt: Den viden og de færdigheder, som kræves for at klare sig, lader sig ikke kun måle i konkrete opsatte målpar – det er nemlig en kompleks dannelsesproces.

Så hvis vi lærere skal kunne hjælpe Oskar, kræver det rigtig meget tid, for opgaven skal forstås og struktureres og verden åbnes, så verden kan begribes og beskrives.

Tid betyder flere resurser og færre elever i klassen, så lærerne har tid til at hjælpe dem.

Tid betyder også tid til forberedelse og frihed til de fagprofessionelle: Når verden skal åbnes og sprog udvikles, passer det ikke ind i præfabrikerede læringsportaler og målbare evalueringer med simple tjeklister, for der skal læses litteratur, debatteres, ja, vi skal tale sammen, så sproget ikke forbliver hemmeligt.

“Tid betyder flere resurser og færre elever i klassen”.

Voxpop

Lærere om overenskomstafstemningen

OK21
Afstemningen lukker

D. 19. APRIL
KL. 09:00

Kenneth Lindbirk Thomassen
Tranbjergskolen, Aarhus Kommune
Dansk, engelsk og biologi

Morten Korsbakke Sørensen
Lærer og matematikvejleder
Dybkærskolen i Silkeborg Kommune

Bruno Barbalho
Lærer og pædagogisk vejleder
Hendriksholm Skole i Rødovre
Kommune

“DEN BEDST MULIGE AFTALE”

“Jeg har stemt ja, fordi jeg tror, at vi står med den bedst mulige aftale coronasituationen taget i betragtning. Jeg er særligt tilfreds med, at vi får en reallønssstigning. Den er ikke prangende, men hvis man tænker på, at det er i en coronatid, synes jeg, at den er ganske hæderlig.

Det er også rigtig fornuftigt, at man har et øget fokus på det psykiske arbejde ved at udvikle på Spark (Samarbejde om Psykisk Arbejds miljø i Kommunerne, redaktionen). I denne her coronatid er det godt, at man husker på trivsel på arbejdspladsen. Rigtig mange har jo været væk fra deres vante fysiske arbejdsplads og været lærer på helt nye og anderledes vilkår.

Jeg tror ikke, at man kunne have opnået meget mere end det her, men hvis jeg skulle pege på noget, jeg savner, så er det en styrkelse af seniorordningen. Jeg er stadig et ungt menneske, men det er et spor, jeg håber, at man vil gå videre med, fordi vi skal være rigtig mange år på arbejdsmarkedet”.

“SLAGELSE-SAGEN AFGJORDE DET FOR MIG”

“Jeg har stemt nej. Fra start var jeg bekymret for, at der ikke var sat tid af til tillidsrepræsentanterne, når deres opgave er blevet så meget større med den centrale arbejdstidsaftale. Den bekymring er siden blevet endnu større. Jeg har nemlig set, at min tillidsrepræsentant faktisk har fået mindre tid, fordi vi skal spare på vores skole. Det hænger slet ikke sammen, når det er meningen, at tillidsrepræsentanten skal have en langt større del i skolens prioritering. Så i praksis tror jeg, at det bliver lederen, der bestemmer det hele.

Alligevel stod jeg længe og vippede mellem et ja og nej, fordi jeg egentlig synes, at løndelen er fin. Men så kom Slagelse-sagen. Her vil kommunen ikke indgå en lokal arbejdstidsaftale, fordi der nu ligger en central aftale. Det er fuldstændig imod aftalens intention, og hvad vi også har hørt fra KL. Hvis kommunerne går ud og siger, at det vil vi ikke, så er der noget helt galt. Det er alt andet end samarbejde”.

“GRØN OMSTILLING ER VIGTIGST FOR MIG”

“Jeg har stemt ja. Jeg går ikke forfærdeligt meget op i løn. For mig er det i stedet et afsnit om bæredygtighed og grøn omstilling, jeg virkelig hæfter mig ved, og som betyder noget for mig, hvis jeg har fortolket det rigtigt.

Jeg forestiller mig pædagogiske og didaktiske tiltag og struktureringer hen mod en mere grøn og bæredygtig omstilling. Det handler om, at vi skal blive bedre til at bruge resurserne optimalt ude på skolerne. Vi skal kigge på vores egen praksis og bidrage til at strukturere skolen på bedste vis, og så skal vi have udviklet et sprog til det. Folk skal kunne argumentere for og forstå nogle af de processer, skolen er gjort af.

Og så synes jeg også, at det er rigtig godt, at man vil arbejde for mere efteruddannelse til lærerne, og at man skal blive bedre til at modtage de nyuddannede lærere. For det er rigtig ofte for hårdt og uoverskueligt for de nye lærere”.

“Nu ligger der et pres på os lærere om at sætte alle skoler fri. Det er lidt angstprovokerende. Men alle går til det med troen på, at det kan lade sig gøre”

Skolerne i Esbjerg og Holbæk er i gang med at planlægge folkeskolens største frihedsforsøg. Alle medarbejdere er inddraget i det, der på sigt kan føre til mere frihed for alle landets folkeskoler.

ORD Sebastian Bjerril

Planlægningen af næste skoleår er alt andet end normal for de cirka 2.000 ledere, lærere og pædagoger på folkeskolerne i Esbjerg og Holbæk. De næste tre år har 45 af landets folkeskoler lov til at lave skole efter samme regler som landets fri- og privatskoler. Kravene til længden og indholdet af skoledagen, nationale test, trivselsmålinger, regler om holddeling, klasseloft og meget mere er – i hvert fald for en stund – forduftet. Dermed står skolerne med en hidtil uset mulighed for selv at forme deres bud på, hvordan man laver god skole.

Det hele sker som led i regeringens stort anlagte frikommuneforsøg i syv kommuner, hvor enten folkeskolen, dagtilbud eller ældreområdet er sat fri af stort set alle nationale bindinger. Forsøget er det nyeste skud fra regeringen på at afbureaukratisere den offentlige sektor, og som statsminister Mette Frederiksen (Socialdemokratiet) har kaldt “en vild ide”.

“Hvis det skal virke, så skal vi turde gå hele vejen”, lød det fra statsministeren, da frikommuneforsøget blev annonceret. Samtidig understregede hun, at regeringen til gengæld kræver bedre resultater fra skolerne og de omkring 17.000 elever, der har deres daglige skolegang i Esbjerg og Holbæk kommuner.

“DET ER SUPERFEDT OG MOTIVERENDE”

Folkeskolen er blevet lukket ind i et maskinrum, der siden årsskiftet har kørt på maksimal hastighed i Esbjerg for at skabe de stærkeste forudsætninger for, at resten af landets skoler også bliver sat fri. Her er politikere, forvaltning og skoleledere alle enige om at tro på, at skolen bliver bedre, hvis lærerne får ordet. Dermed står Esbjerg-lærerne med en unik mulighed for at bevise deres værd i udviklingen af den danske folkeskole. Ligesom i Holbæk har forsøget sendt begejstrede lærerarme

i vejret, men den nye rolle har også sendt de vestjyske lærere ud på en mental rutsjebane fuld af spænding, kaos og ærefrygt over følelsen af at stå med chancen for at lægge stene til et paradigmeskifte i styringen af folkeskolen.

Udskolingslærer og tillidsrepræsentant på Sønderrisskolen i Esbjerg Signe Nielsen er en af de mange involverede lærere. Ledelsen har sendt friheden ud i de enkelte lærerteam på hendes skole, og derfor står hun sammen med sit team med ansvaret for at udtænke en bedre skole specifikt for næste skoleårs 7.-klasser.

Opgaven kalder hun for både superfed og motiverende, og Signe Nielsen er overbevist om, at teamet kan skabe en hverdag, som giver langt mere mening for eleverne. Men inden teamet og resten af skolen har lagt sig fast på nogle af de mange ideer, der energisk bliver kastet i vejret på talrige møder i disse måneder, er det også en frustrerende proces.

“Man står med mange følelser på én gang”, som hun lidt underspillet formulerer det. Men særligt én følelse fylder for Signe Nielsen og kollegerne, og det er håbet om at være i stand til at sætte resten af landets folkeskoler fri.

“Vi har meget fokus på, at der ligger et pres på os for at levere. Det havde været fantastisk, hvis man havde givet friheden på landsplan. Nu ligger der et pres på os og lærerne i Holbæk om at sætte alle skoler fri. Det er lidt angstprovokerende. Men alle går til det med troen på, at det kan lade sig gøre”.

Folkeskolen aflægger første statusrapport – denne gang fra Esbjerg – over, hvordan ledere, lærere, pædagoger, elever og forældre sammen forvandler et helt skolevæsen.

bje@folkeskolen.dk

Sådan vil lærerne lave skole

ORD Sebastian Bjerril

ILLUSTRATION Øivind Hovland

I Esbjerg spirer foråret med ideer til nye måder at lave folkeskole på. Politikerne har sat skolerne fri, og den frihed har lederne givet videre til lærerne. Frihedsforsøget skal skabe en fagligt stærkere, mere kreativ og fleksibel skole.

“Hvor meget kommer I som ledergruppe til at bestemme? Nu har I jo hørt vores umiddelbare tanker, og I kommer til at høre fra årgangene helt op til 9. klasse?”

Lærer på Auraskolens afdeling Bryndum Christine Pedersen stiller sit spørgsmål til det lille kvadrat på sin skærm, hvor hun ser skoleleder Lene Aagaard Brandts ansigt. Lærere og pædagoger fra 2. årgang på Auraskolens tre skoler er samlet med ledelsen på et Skype-møde mandag eftermiddag midt i marts. Mødet har titlen “Mads og Monopolet”.

Ikke ret meget er, som det plejer, på Esbjerg Kommunes syv storskoler. Oven i corona og en gradvis genåbning af skolerne er kommunens omkring 1.300 ledere, lærere og pædagoger i fuld gang med at vise, hvad folkeskolen kan præstere, når den får lov. Sammen med deres fagfæller på skolerne i Holbæk udgør de den udvalgte skare, som statsminister Mette Frederiksen fra næste skoleår har sat fri af de normale tøjler om folkeskolen.

“Det bliver så vidt muligt, som I har fremlagt i dag. Det kan give no-

get kaos, men jeg tror virkelig på det”, svarer Lene Aagaard Brandt uden den fjerneste tøven på spørgsmålet.

Som resten af kommunens folkeskoler er Auraskolen en storskole med fælles leder for tre eller flere skoler. De sidste to timer har lærere og pædagoger fra Auraskolens afdelinger Bryndum, Hjerting og Sønderris på skift fået input til deres foreløbige tanker om, hvordan en skoledag kan se ud for næste skoleårs 2.-klasser. Skoledage, der ikke behøver at ligne hinanden på de tre skoler, selv om de hænger sammen ved navn og ledelse.

Lene Aagaard Brandt har valgt en mødestruktur inspireret af nationens vel nok mest ikoniske radioprogram. Så på bedste “Mads og Monopolet”-manér lyder strukturen: Præsenter jeres tanker og tvivl, og så diskuterer og opkvalificerer et monopol af ledere, lærere og pædagoger fra de to andre skoler. I dag handler det om 2. årgang, mens øvelsen i morgen bliver gentaget med et nyt hold om næste års 3.-klasser. Og sådan fortsætter stafetten de kommende uger, indtil alle årgange har været igennem den virtuelle mødeform.

VIL OPLØSE SKOLESKEMAET

“Vores ønsker er meget indgribende i skolestrukturen, så vi er meget i tvivl om, hvorvidt det overhovedet kan lade sig gøre. Så det er meget hypotetisk, det, vi har snakket om”, lægger lærer på Bryndum Skole Christine Pedersen ud med at sige. Hun har et par minutter til at præsentere, hvad hun og resten af dagens hold af lærere og pædagoger foreløbig har gjort sig af tanker.

“Vi så noget, der virkelig fungerede, under forårets genåbning. Derfor vil vi fremover undgå mange voksenskift i løbet af dagen. Vi forestiller os et par lærere og én pædagog på hver klasse, som deler alle fag mellem sig”, forklarer hun og uddyber, at man også har i sinde at opløse skoleskemaet, så det ikke udgøres af fag, men i stedet af blokke af tid, som lærerne omkring klassen – eller på årgangen – selv er herre over løbende at udfylde. Gevinsten vil være mere rum til fordybelse og undervisning med afsæt i lærernes dømmekraft og engagement.

“Alle skal have en stamklasse, men årgangen skal fungere som en enhed. Så hvis vi er tre klasser på en årgang, har vi i alt ni voksne. Det giver rigtig mange kompetencer i spil i et team med stort kendskab til eleverne”, siger Christine Pedersen videre. Hun tilføjer en bekymring for, om det vil kunne lade sig gøre at dække alle fag, når lærerne er låst fast til én årgang. For når de kigger på hinanden, kan de for eksempel hurtigt konstatere, at ingen af dem er stærke til musik.

Medarbejderne foreslår også kortere skoledage, og at stillesiddende undervisning så vidt muligt skal forbeholdes morgentimerne. Og så vil de gerne væk fra, at deres under-

“Vi forestiller os et par lærere og én pædagog på hver klasse, som deler alle fag mellem sig”.

Christine Pedersen,
lærer på Bryndum Skole

visning er skemalagt. I stedet ønsker de blot et ugentligt tal for, hvor mange timer de skal lægge på årgangen. På den måde vil de selv kunne flytte rundt på årgangens resurser, så teamet fleksibelt kan sætte flere voksne på til den undervisning, hvor behovet er størst. Et fælles læsebånd på hele årgangen kræver nødvendigvis ikke mere end én voksen til et stort hold af elever, mens kreativ undervisning eller holddelinger kræver flere voksne, peger de på.

Enhver tvivl om, hvorvidt ideerne har gang på jord, bliver med det samme gjort til skamme, da monolets andre skoler får de næste tyve minutters taletid.

“Jeg bliver virkelig inspireret af, at der er nogle, der tør gå andre veje for at sikre både børnenes og de voksnes engagement”, kommenterer pædagogisk leder Esben Ried-Mortensen på Sønderrisskolen begejstret.

Skoleleder Lene Aagaard Brandt er lige så positiv og slår fast, at det “helt sikkert kan lade sig gøre”.

“Vi er jo sat fri af timefordelingsplanen, så ingen siger, at eleverne skal have musik i x antal timer om ugen”, siger hun og foreslår, at man kunne overveje at trække på kræfter uden for skolen: “Vi kan måske invitere Kulturskolen ind til at arrangere et musicalforløb i seks uger og på den måde komme omkring musik”.

HIERARKIET ER LAGT NED

Folkeskolens styrekæde er næsten lige så lang som afstanden fra Christiansborg til Esbjerg Havn, og hvert lag i systemet skal give afkald på deres direkte indflydelse, før en egentlig beslutningskompetence når helt ud til de enkelte lærerteam. Og det er faktisk det, der er på vej til at ske i Esbjerg ifølge skolernes forvaltningschef, områdechef for kultur og skole Ulla Visbech.

“Vi lægger hele hierarkiet ned fra Christiansborg og ud til de enkelte skoler. Det giver os som forvaltning en anden rolle, hvor vi bliver mere understøttende og vejledende”, siger hun og fortæller, at det indebærer, at forvaltningen og byrådet finder en helt ny måde at spille skolerne gode på.

“Hvordan det bliver, er jeg spændt på. Men det er noget, vi snakker helt åbent med vores politikere om”, siger Ulla Visbech, som har gjort sit for at presse kommunens skolepolitikere for hurtigst muligt at lægge de kommunale rammer for forsøget.

“Opdraget fra statsministeren er, at vi skal prøve at være lidt vilde, og det har vi prøvet at tage på os – selv om det faktisk er lidt svært”, siger Ulla Visbech.

Hun afslører, at hverken politikere eller forvaltning har gjort sig tanker om, at det vil kræve store kræfter at rulle skolernes mange nye organiseringer tilbage, hvis Folketinget ved forsøgets afslutning vælger at stramme de nationale tøjler igen.

“Det har vi ikke skænket en tanke. For det er svært at lave noget nyt, hvis vi skal lade os begrænse på forhånd”.

FRYGTEN, FØRSØG BLIVER DRYPT I HAVET

Den udlægning vinder genhør på det politiske niveau i Esbjerg. Kommunens børne- og familieudvalg har holdt separate møder med hver skole, hvor ledere, lærere og i nogle tilfælde også elever og forældre har deltaget for at fortælle om, hvordan de gerne vil lave skole de næste tre år. Møderne har gjort stort indtryk på udvalgsformand Diana Mose Olsen (Socialistisk Folkeparti).

“Det burde næsten være alle forundt at høre medarbejderes, leders, forældres og elevers begejstring, ærefrygt og iderigdom”, siger hun.

De næste tre år vil udvalget invitere en ny skole med på hvert af sine udvalgs møder for at følge med i, hvad skolerne har lært, og hvad de gerne vil arbejde mere og mindre med. “Vi skal bare lytte og forsøge at være så åbne som muligt. Vi skal jo helst ikke stoppe deres iderigdom”, siger Diana Mose Olsen.

Der er kun én ting, der slår skår i hendes glæde over skolernes øgede frihed, og det er, at der endnu kun er tale om et forsøg. Derfor håber hun, at der bliver fundet en god måde at følge med i effekterne af forsøget på. Et forsøg, som hun i øvrigt mener er for kort til, at det kan nå at afspejle sig i elevernes afgangskarakterer. Ligesom den brede palet af tilgange på skolerne heller ikke ligefrem letter ambitionerne om at drage generelle erfaringer.

“Det kan da godt bekymre mig, om det bliver muligt at skalere erfaringerne op på et niveau, hvor Folketinget kan se, at erfaringerne kan bruges til at sætte alle folke-

skoler fri. Så jeg kan godt frygte, at det bare bliver et lillebitte dryp i havet hos os og i Holbæk, og så bruges det ikke til mere”, siger Diana Mose Olsen.

“Jeg håber sådan, at vi kan vise, at frihed til medarbejderne kan give noget helt specielt”, siger hun og fortæller, at kommunen er i gang med at oprette en hjemmeside dedikeret til, at politikere, journalister og resten af Skoledanmark kan læse med om skolernes løbende tiltag og erfaringer.

NIVEAUDELING I 2. KLASSE?

Nu er det blevet Hjerting Skoles tur til at modtage input fra de små kvadrater på skærmen, hvis baggrunde afslører, at nogle medarbejdere sidder alene hjemme, mens andre er samlet et par stykker i lokaler på skolerne.

Lærerne har gjort sig mange af de samme tanker som på Bryndum Skole: kortere skoledage, få lærere knyttet til den samme klasse og fleksibelt skema. Man har også vendt, om man kan invitere forældre til at fortælle om deres arbejde på områder, hvor lærerne ikke selv er så skarpe. Og så går Hjerting Skoles medarbejdere med planer om fleksibelt at kunne holdinddele hele årgangen, når det giver mening.

“Vi har også snakket om klasse kontra hold”, indleder lærer Rikke Møller fra Bryndum Skole, da monolet bliver sluppet løs for at diskutere ideerne. “Vi skal huske, at vi har med små børn at gøre, og hvad der giver den største trykthed for dem. Hvor skærer vi snittet, når vi inddeler? Nogle er jo stærke i skriftlig dansk, andre er mægtig dygtige læsere, mens andre igen har fantasien. Så der er brug for nogle meget fleksible hold, for at man kan ramme plet”.

Pædagogisk leder Esben Ried-Mortensen på Sønderriisskolen siger, at ideen om at inddrage forældrene i undervisningen er meget spændende: “Jeg tror på, at vi kan bruge forældrene meget mere i forhold til det faglige. Måske vi kan oprette en forældrevidensbank?” foreslår han. Han tror til gengæld også, at der er brug for “at have tungen lige i munden”, når det kommer til at niveaudele elever i 2. klasse.

Skoleleder Lene Aagaard Brandt foreslår at overveje, om én lærer kan have ansvaret for rigtig mange elever på bestemte tidspunkter på dagen: “Kunne én lærer stå med et bevægelsesfag med en hel årgang? Det kunne frigive tid til at lave et tættere samarbejde mellem personalet på andre tidspunkter. Vi får ikke flere resurser, så hvis vi vil mere samarbejde, må vi finde mulighederne ved at gøre noget anderledes”.

Snakken vender også tilbage til, at et fålærerprincip går imod ambitionen om, at lærerne alene skal undervise i fag, de er uddannet i. Det

bekymrer nogle, men flertallet, der tager ordet, ser et kæmpe potentiale i at gå i den retning.

“Jeg synes ikke, at fagene er så vigtige, at vi har brug for, at de er helt fagopdelte i indskoling. Men hvis man har et tema om raketter, vil det være fedt, hvis man så kan få fysiklæreren ind og forklare, hvordan man bygger en raket, og måske køre nogle forsøg, selvom det er os, der kører forløbet”, byder lærer Rikke Møller ind med.

“Det vil være det helt ideelle”, kommenterer Lene Aagaard Brandt, inden Rikke Møller tager ordet igen: “Personligt vil jeg ikke være bange for at tage fag, jeg ikke er linjefagsuddannet i, fordi det er mere bredt her. Havde det været tysk eller fysik i udskoling, ville det være helt uforsvarligt over for børnene, men i indskoling handler det lige så meget om at lære at gå i skole og få en forståelse for nogle mekanismer”.

Trods generelt stor begejstring for udsigten til at låse lærere fast til én årgang for at sikre så få lærere om de samme elever som muligt giver tankegangen stadig panderynker over, om det rent praktisk kan gå op. Lærerstabten bliver beroliget af deres skoleleder.

“Det får vi løst inden sommerferien. Vi er alle sammen et sted, hvor vi tænker: ‘Vi plejer at gøre det sådan her’. Men har vi gode pædagogiske og didaktiske overvejelser over, hvorfor det skal være på denne her måde, så vil jeg hade, hvis det er systemer eller whatsoever af strukturer, der gør, at vi ikke kan komme i mål med det. Vi er sat fri til at afprøve det, og så må vi simpelthen slå knuder på os selv og hinanden for at se, om vi kan lykkes”, siger Lene Aagaard Brandt.

“Vi dropper de nationale test. Der er noget, der er så oplagt, at vi helt har glemt at snakke om det”.

Jette Sylvestersen, skoleleder
på Signaturskolen

FORÆLDRE OG ELEVER ER OGSÅ SPURGT

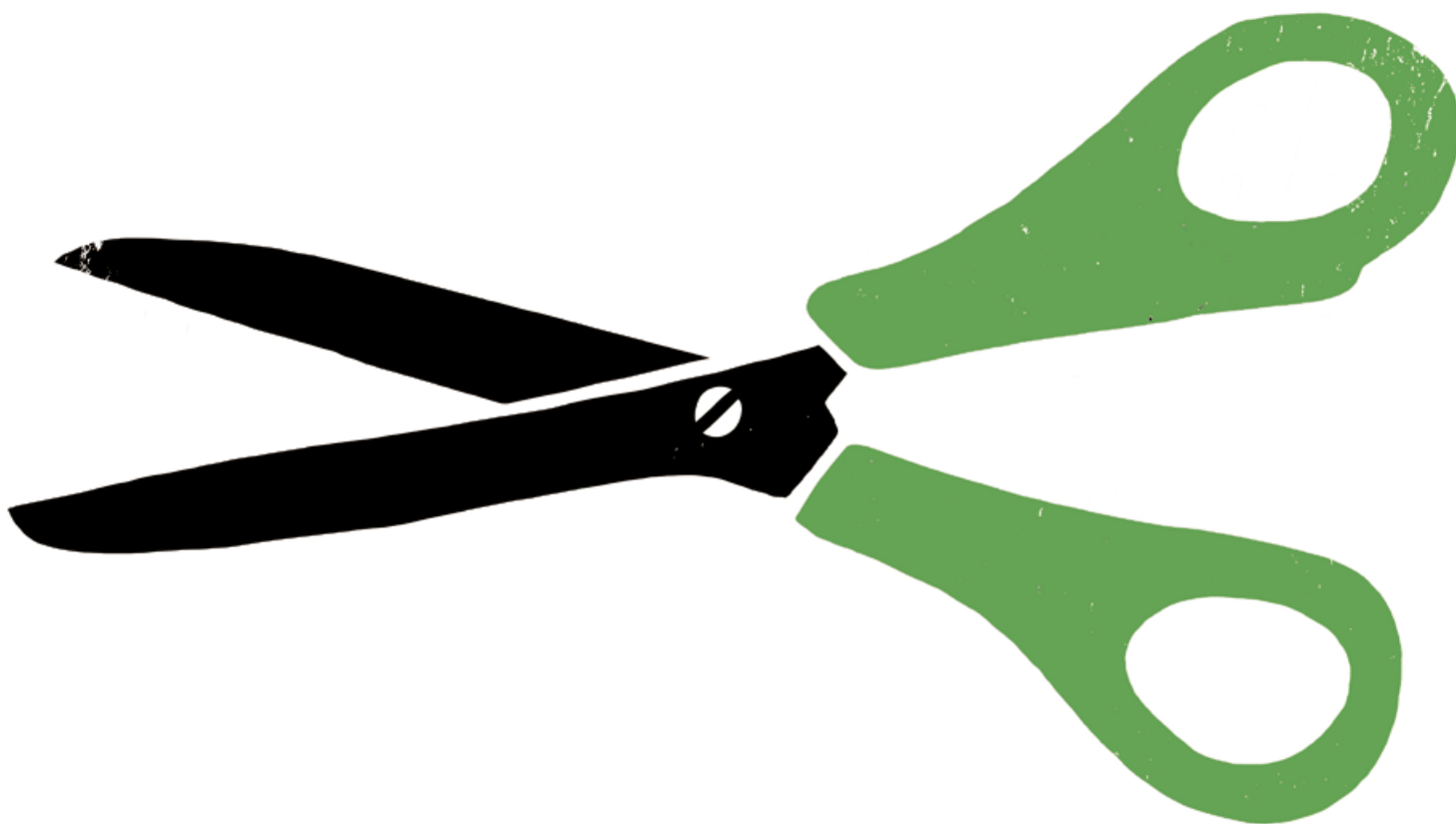
Længe inden skolerne har taget hul på at snakke om specifik undervisning, har

ledelserne via spørgeskemaer til forældre og medarbejdere spurgt til, hvad der kan løfte skolen, og lærerne har talt med deres klasser for at indhente elevernes ønsker.

På Signaturskolen viser forældrenes og lærernes ønskeliste sig at være ret ens, fortæller skoleleder Jette Sylvestersen. Forældrene efterspørger færre elever i klasserne, få lærere om klasserne, færre test, færre vikarer, mere udeskole og bevægelse. Lærerne ønsker mere forberedelse, færre elever i klasserne, færre skift, bedre forudsætninger for fordybelse og større mulighed for selv at kunne foretage valg i hverdagen.

Elevernes ønsker er til gengæld af en lidt anden karakter, fortæller skolelederen. Her er en skolebod og klassedyr højt på listen, og så vil de rigtig gerne hygge sig, sove, se film og have slik. Men der er også en klasse, der har ønsket sig matematik i alle timer i to år.

Ligesom Auraskolen består Signaturskolen af tre skoler. Med

“Vi snakker lidt om, at vi skal have et årgangshold i stedet for klasser”.

Henning Lavendt, lærer og tillidsrepræsentant på Signaturskolens afdeling Skads Skole

Ønskerne i hånden har ledelsen foreslået en helt ny organisering af skoledagen. Alle elever skal have en kortere skoledag. Lærerne lægger selv pauserne undtagen en fast daglig 30-minutters frokostpause, og undervisningen er kun bygget op af to sammenhængende blokke. Jette Sylvestersen forklarer:

“Teamet omkring klassen planlægger selv deres blok mellem klokken 8 og 11.30. Om de kører med deciderede fag, kører tværfaglige forløb, arbejder med et specifikt problem eller tager på tur, er op til teamet. Efter frokostpausen indfører vi et alternativ til en klasselederfunktion. Det er et dagligt kvarter, hvor en mindre gruppe elever vender, hvordan det går, med en voksen. Her kan de for eksempel snakke om, hvilke mål de har for de kommende uger? Hvad er der i nyhederne? Man kan tale om alt muligt. Om eftermiddagen er der lagt op til, at vi har mere fokus på elevernes interesser. Der kan det være, at de kan vælge sig ind på nogle forskellige forløb. Men teamet kan også vælge at køre videre med formiddagens program, hvis det for eksempel er en blanding af teoretiske og kreative praktisk-musiske elementer”.

Som på Auraskolen skal lærerne på Signaturskolen kun være i ét team for fremover at skulle forholde sig til 40 elever i stedet for 200 fordelt på syv lærerteam. Det vil øge kvaliteten af undervisningen, og omorganiseringen er ifølge Jette Sylvestersen også en forudsætning for, at de får et reelt handlerum i hverdagen til at ændre og tilpasse undervisningens form og indhold. For når lærerne er knyttet til flere team og klasser, er det ofte en uoverskuelig kabale, der skal gå op, hvis man pludselig vil gøre noget andet i en klasse. Med ét team er vejen til forandringer langt kortere, peger hun på. Det bliver også op til det enkelte

“Jeg synes ikke, at fagene er så vigtige, at vi har brug for, at de er helt fagopdelte i indskolingen”.

Rikke Møller, lærer på Bryndum Skole

team, hvordan elevernes skemaer ser ud, og hvor tit de får nye skemaer.

“Det kan komme til at se meget forskelligt ud, og det kan godt være, at der bliver mindre valgfrit i udskolingen, hvor jeg hører en bekymring fra lærerne i forhold til at sikre fagligheden”, fortæller Jette Sylvestersen.

Det står faseafdelingerne frit, om de vil arbejde efter den nye struktur. Det har alle afdelinger valgt med undtagelse af udskolingen på én af de tre skoler. “De vil hellere køre med et mere traditionelt skema. I hvert fald til en start”, fortæller Jette Sylvestersen.

Selv om der endnu er uafklarede spørgsmål om næste års undervisning på Signaturskolens tre skoler, er mange valg omkring de overordnede rammer på plads.

“Meget har jo ligget lige til højrebænet”, siger Jette Sylvestersen og nævner blandt andet de kortere skoledage, og at lærerne ikke skal lade sig binde af Fælles Mål eller elevplanerne. Til gengæld nævner hun ikke de nationale test, før hun bliver spurgt direkte til dem. “Vi dropper dem. Der er noget, der er så oplagt, at vi helt har glemt at snakke om det”.

SKAL LIGE VÆNNE SIG TIL NYE TIDER

For tillidsrepræsentant Henning Lavendt på Signaturskolens afdeling Skads Skole er den nuværende proces omkring forvandlingen af skolen noget af det vildeste og mest inspirerende, han har oplevet som lærer. Og så bliver han næsten forpustet ved tanken om, at lærerne skal genopfinde skolen på et halvt år – endda i en tid, hvor undervisning og alt andet er coronaramt.

“Man skal ikke undervurdere, at der sidder en masse regler og traditioner inkorporeret i os, der har været lærer

i mange år. Dem skal vi kunne kaste over bord, og vi skal kunne gribe de nye muligheder og træde vande steder, hvor man ikke har trådt vande før. Og det bliver ikke nemmere af, at vi ikke kan have kollegasnakke ved kaffemaskinen eller over frokostbordet”, siger han.

Skolen drøfter at smelte historie og kristendomskundskab sammen på mellemtrinnet og gøre fysik/kemi, biologi og geografi til ét naturfag i udskolingen. Man går også med tanker om at sløjfe nogle af skolens vægge.

“Vi snakker lidt om, at vi skal have et årgangshold i stedet for klasser, men vores klasselokaler er ikke bygget til, at der kan være 30-40-50 elever i dem. Og har vi skolemøbler nok? Hvis vi skal have 50 elever i ét lokale noget af tiden, men så også nemt kunne dele dem op, så skal der også være et andet lokale, der har møbler stående. Det går jo ikke, at man hele tiden skal tage møblerne med mellem lokalerne”, siger Henning Lavendt.

Han er spændt på, hvordan forberedelsestiden bliver påvirket af, at lærerne kan se frem til at undervise i faglementer uden for deres undervisningskompetence fra læreruddannelsen. Omvendt regner han med, at lærerne vinder tid ved at blive fritaget for at bruge tid på at udfylde elevplaner. Og så er det umiddelbart planen at lægge alle støttetimer og dansk som andetsprog ud i teamene, så læreren selv kan vurdere, hvordan timerne er givet bedst ud.

Henning Lavendt glæder sig enormt over, at styringskæden er vendt totalt om. Nu bliver lærerne mødt af helt nye toner fra ledelsen, der i den igangværende proces gang på gang har gentaget, at beslutningerne ligger hos medarbejderne. Noget, lærerne faktisk lige skal vænne sig til. “Vi har ikke måttet træffe ret mange beslutninger siden 2013. Vi skal lige have ind under huden, at det er andre tider”.

bje@folkeskolen.dk

Fra fagene

Redigeret af: ijk@folkeskolen.dk

www.folkeskolen.dk

Bogtrailere i dansk

7.-årgang teaser for romaner i små film

DANSK I 7.as på Ulegårdsskolen i Solrød laver eleverne bogtrailere for to forskellige romaner. De blev præsenteret for en trailer for bogen "Dig og mig ved dagry". Pointen var at vise eleverne, hvor fanget man kan blive, hvis teaseren – den korte videopræsentation – er godt fortalt. Næste punkt var, at eleverne selv skulle lave en trailer, som senere blev vist for hele klassen. Klassen blev delt op i drenge og piger, og de skulle læse to forskellige romaner.

Klassens dansklærer, Shamirra Aisinger, har ikke tidligere arbejdet med bogtrailere, og det er også første gang, hun deler eleverne op efter køn. "Rigtig mange bøger er meget rettet mod piger, og drengene bliver aldrig rigtig

fanget af dem. Normalt ville jeg aldrig dele dem op på den måde, men nu hvor vi er online, er det meget nemmere at dele dem op i grupperum, hvor de ikke forstyrres hinanden", fortæller hun. Bogtraileren kan ses lidt som en bro mellem den visuelle kultur, som eleverne oftest opsøger i fritiden, og den traditionelle bog, som for mange hører mere skolen til, forklarer ph.d. og leder af Læremiddel.dk Stig Toke Gissel. Han har deltaget i et internationalt projekt om bogtrailere for et par år siden, og han er ikke i tvivl om, at den kan noget i forhold til danskfaget.

→ folkeskolen.dk/dansk

Sådan arrangerer du lagkageløb udendørs

ERNÆRING OG SUNDHED Et stjerneløb med lagkagebyggeri var en stor succes hos 5.b på Engelsborgskolen i Lyngby. Madkundskabslærer Irina Colding havde planlagt et udendørs løb, hvor eleverne skulle løse opgaver og samle point, som de kunne handle ingredienser for i hendes hjemmelavede lagkagebutik. Derefter kunne de bygge deres egne lagkager, som de skulle smage på – uanset hvor mærkelige sammensætningerne endte med at blive. Eleverne syntes, det var virkelig sjovt og en god måde at holde udeskole på. Deres lærer vil anbefale det til alle kolleger, og hun vil selv bruge det på flere forskellige klassetrin. Du kan downloade undervisningsmaterialet og se flere billeder på folkeskolen.dk.

Foto: Irina Colding

→ folkeskolen.dk/ernæring-og-sundhed

Folkeskoler bruger flittigt billedskoler

BILLEDKUNST Folkeskoler og billedskoler samarbejder stadig forbilledligt sammen. Til gengæld er traditionen med lærere, der arbejder delvist på en grundskole og delvist på en billedskole, ved at uddø. Det er bemærkelsesværdigt, at folkeskolerne bruger billedskolerne mere nu end i 2014, fordi en af de naturlige bindeled mellem de to institutioner, kombinationslærerstillingerne, er på retur. "Billedskolerne er vokset ud af folkeskolen, og mange steder har der været kombinationsstillinger, hvor en lærer arbejdede på billedskolen noget af tiden og i folkeskolen resten af tiden. Så er et tæt samarbejde helt oplagt", fortæller Karen Marie Demuth. Hun er sekretariatsleder og konsulent i Kompetencecenter for Børn, Unge og Billedkunst.

Foto: shironosov/Stock

→ folkeskolen.dk/billedkunst

Foto: Vibeke Green/DGI

Drenge tumler for første gang

IDRÆT Takket være et åbent samarbejde mellem DGI og skoler har tusindvis af drenge fået sved på panden og er blevet introduceret til gymnastik. Projektet hedder oprindeligt "10.000 på 10" – for på ti dage skulle 10.000 drenge have lov til at give den gas, springe og hoppe og eksperimentere med kroppen og dens bevægelser og dermed blive præsenteret for både

springgymnastik og glæden ved i det hele taget at drøne rundt sammen med klassekammeraterne. Projektet er en så stor succes, at pigerne nu også fremover kan være med. Projektet udvides blandt andet, fordi en idrætslærer opfordrede DGI til at udvide tilbuddet til begge køn.

→ folkeskolen.dk/idræt

Højere udviklingsambitioner efterlyses

**DLF MENER
AF MORTEN KVIST
REFSKOV**
Formand for
overenskomst-
udvalget i DLF

Illustration:
Hayley Wells

Her og nu står vi sidst i urafstemningsperioden om Overenskomst 21-forligene og kan se tilbage på endnu et kompliceret forhandlingsforløb. Overenskomstforhandlinger er et puslespil med adskillige brikker. Mange forskellige interesser er repræsenteret omkring forhandlingsbordene, og det hele foregår altid i en realøkonomisk virkelighed, som sætter de ydre rammer. Denne gang forhandlede vi med coronakrisen bøjet over os i neon.

Uden for landets grænser berømmes det danske arbejdsmarked for sin særlige indretning, der tager udgangspunkt i frivillige aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, som ikke hæmmer, men netop bidrager til vækst og velstand ved at formulere svar på nutidens og fremtidens udfordringer.

Modellen har vist sig frugtbar og langtidsholdbar for samfundsudviklingen, fordi den langt hen ad vejen inviterer til, at vi på det danske arbejdsmarked opbygger og vedligeholder høj social kapital, stabilitet, ejerskab og ansvarlighed. Det er således afgørende, at vi fører den tradition videre, og her må vi kunne forvente mere af vores offentlige arbejdsgivere.

En enig hovedstyrelse anbefaler den samlede overenskomstpakke, men den enighed rummer mange nuancer, og der kan også i hovedstyrelsens midte spores en betydelig ærgrelse over, at der var væsentlige krav, som vi ikke kom langt nok med. Det skyldes efter

vores opfattelse, at vi i for stor udstrækning har offentlige arbejdsgivere med for lave ambitioner, når det kommer til at anvende overenskomstsyste­met til at skabe udvikling i fællesskab. Her tænker jeg ikke mindst på kravene om bedre vilkår for seniorer og tillidsrepræsentanter samt ret til kompetenceudvikling og efteruddannelse.

Når det er skrevet, må man nok også acceptere, at vi generelt er nødt til at væbne os med tålmodighed i de centrale overenskomstforhandlinger. Nye krav til overenskomsterne bliver ikke imødekommet øjeblikkeligt, blot fordi vi forlanger det. Det handler om det lange seje træk og om at åbne døre på klem, som vi kan sætte en fod i og komme igennem næste gang.

I tiden indtil vi mødes til næste armlægning, må vi imidlertid søge at overbevise arbejdsgiverne om, at den danske aftalemodel fungerer bedst, når udviklingsambitionerne er høje på begge sider af bordet.

“Vi må kunne forvente mere af vores offentlige arbejdsgivere”.

Ny læreruddannelse

“I min optik er særligt PL-fagene om­handlende almen didaktik, psykologi og pædagogik meget langt fra praksis og stort set fuldstændig irrelevante. (...) Jeg kan næsten med 100 procents sikkerhed sige, at jeg ikke kommer til at begrunde mine didaktiske valg med gamle filosofers begreber. Jeg har ikke én gang hørt lærerkolleger i skolen nævne Piaget eller Vygotsky – med rette! Ikke fordi principperne ikke er vigtige, eller fordi de ikke anvendes, men fordi de ikke indlæres gennem bøger, men derimod gennem praksiserfaring”.

MAJA HANSEN, lærerstuderende på 3. år

“Listen er lang i forhold til de ting, man ikke lærer på læreruddannelsen, men som ellers bør være en klar prioritet: 1) Skoleudtalelser, pædagogiske notater og lignende (...), 2) Hvordan afholder man gode skole-hjem-samtaler og forældremøder? 3) Hvordan håndterer man uenigheder/konflikter med sine kolleger? 4) Hvornår er man forpligtet til at skrive underretninger (...)?”

JAN MADSEN, lærer

Uddrag af kommentarer til artiklen: “Nye lærere skal tilbage på skolebænken” på folkeskolen.dk om ønsker til læreruddannelsen fra Lærerstuderendes Landskreds

Deltag i debatten. Du kan selv lægge debatindlæg på folkeskolen.dk/debat. Du kan også sende dit indlæg (højest 1.750 tegn) til fagbladet *Folkeskolen* på folkeskolen@folkeskolen.dk. Skriv debatindlæg i emnefeltet. Debat fra folkeskolen.dk og tilsendte indlæg optages i bladet, i det omfang der er plads.

Ikke alle har glædet sig til at vende tilbage

○ MARIA RONEKLINDT, udskolingslærer på Byskovskolen, afdeling Benløse, i Ringsted Kommune

Det er ikke alle børn og unge, der har mistrivedes under nedlukningen af skolerne. Faktisk er der børn og unge, der har profiteret ganske meget af den ro og den tryghed, der har været i at være i skole hjemmefra. Denne gruppe hører man ikke meget om i medierne – måske fordi de ikke selv er dem, der råber højest?

Mit bud er, at 20 procent af vores børn og unge faktisk har profiteret af nedlukningen – på flere planer. De har trivedes rigtig godt med at være hjemme. De har nydt roen og trygheden i de hjemlige omgivelser, og de har elsket onlineundervisningen. Her har fokus primært været på det faglige og langt mindre på de konflikter, der uundgåeligt opstår i det fysiske klasserum. Og så har de elsket at have deres lærere på tomandshånd over Teams uden konstante forstyrrelser fra resten af flokken.

Jeg ser ansvar, der tages. Jeg ser motivation. Jeg ser engagement og fokus i undervisningen. Jeg ser udvikling. Jeg ser noget, der før var svært, blive lettere – måske fordi man ikke skal forholde sig til andre end sig selv? Det tror jeg har været sundt for nogle.

Den normale, fysiske skole er, som den er ... på godt og ondt. Der er fuld fart på og ramasjang for alle pengene. Nogle elsker det og trives i det. Andre synes, det er svært. Man skal finde sin plads, man skal lære at lære. For den omtalte gruppe af elever har nedlukningen været et tiltrængt pusterum for al ståhej og tju-bang i skolen – og det har været godt. Nu går det snart løs igen, og der er slet ikke noget galt i at blive en lille smule forpustet ved tanken. Det skal nok gå alligevel.

**Direkte i app på
elevernes mobil eller tablet**

En interaktiv teateroplevelse om **ligeværd & retfærdighed**

DANSK / HISTORIE / TRIVSEL

LIGEVÆRD Lydrum er en børneforestilling fortalt gennem lyd – direkte på dine elevers telefon eller tablet.

Det er fortællingen om Louise Rasmussen, der fødes i fattigdom men ender med at blive grevinde af Danner gift med Kong Frederik 7. Hun har haft stor indflydelse på det demokrati vi kender i dag og på udsatte kvinder og børns kår.

Fortællingen er inddelt i tre kapitler af ca. 20 min. med 3 opgaver til hvert kapitel. Opgaverne har bl.a. fokus på **retfærdighed, ligestilling, stemmeret, grundloven** og vores **danmarkshistorie**.

LIGEVÆRD er velegnet for aldersgruppen 10–14 år.

Vi anbefaler at bruge appen til hjemme- eller ude-undervisning, hvor eleverne kan gå en tur, mens de hører hvert kapitel og herefter gå hjem og lave de tilhørende opgaver.

**Find yderligere information på
teatergrad.dk/aktuelt/ligevaerd-lydrum**

Teatergrad
dit byrum. dit teater.

CENTRAL AFTALE LØFTER BUNDEN

Lærernes centrale arbejdstidsaftale, A20, har ført til, at næsten alle lærere fra næste skoleår også kommer til at arbejde under en lokal arbejdstidsaftale, fortæller Morten Refskov, formand for DLF's overenskomstudvalg.

Selv om dele af indholdet i den centrale arbejdstidsaftale endnu ikke er trådt i kraft, har den allerede lokalt næsten elimineret antallet af kommuner uden en lokal aftale. Det er meldingen fra formand for overenskomstudvalget i Danmarks Lærerforening (DLF) Morten Refskov om aftalen med navnet A20.

“Vi kan se, at A20 løfter bunden vilkårmæssigt. Derudover har vi flere lokale lærerkredse, som forgæves har kæmpet hårdt for at indgå lokale aftaler siden 2013, som nu langt om længe får en lokal aftale”, siger Morten Refskov.

“Også i de kommuner, hvor der ikke ser ud til at blive indgået en lokal aftale, lyder det fra lærerkredsene, at 20A har været med til at sikre et helt andet afsæt for et samarbejde. Kredse har haft gode forløb med kommunen, men ved

målstregen har de måttet konstatere, at man alligevel er for uenige om nogle hovedelementer til, at man kan blive enige om en lokal aftale”, siger Morten Refskov og understreger, at uanset hvad gælder den centrale arbejdstidsaftale lokalt.

“Det er jo en naturlig måde at bekræfte på, at man lokalt gerne vil et samarbejde. Men vores succeskriterium er i højere grad forbedrede medlemsvilkår og et forpligtende samarbejde end deciderede lokalaftaler, så det er ikke nødvendigvis problematisk, når det ikke lykkes. Der er mange veje til målet, som afhænger af den lokale kontekst”, siger han.

Siden den centrale arbejdstidsaftale blev endeligt stemt igennem i september sidste år, har en række lokale forhandlinger resulteret i, at mange lærere, der ikke tidligere har haft

en lokalaf tale, nu får en lokalaf tale fra det kommende skoleår, fortæller han. Det drejer sig indtil videre om lærerne i kommuner som Holstebro, Frederiksberg, Hedensted, Thisted, Ishøj og Assens, og flere lokalaf taler er på vej.

Men det må vel ærgre jer, at der stadig er kommuner, der ikke ønsker at indgå en lokalaf tale?

“Når kreds og kommune går ind i et forhandlingsforløb med hinanden, er det selvfølgelig med henblik på en aftale. Når det så ikke lykkes, kan man som kredsformand ikke undgå at blive frustreret, og det ærgrer naturligvis også os”, siger Morten Refskov og peger på, at det ikke nødvendigvis er udtryk for, at de pågældende kommuner nægter at indgå en lokalaf tale.

“Kredsene melder altovervejende tilbage, at A20 har løftet samarbejdet, og at man har haft mere konstruktive forløb, end man nogensinde har haft siden 2013. A20 er ny for alle, og det er ikke sikkert, at den lokale kontekst har været moden til at indgå en lokal aftale. Så må man acceptere, at det var så langt, man kom denne gang, og så må man bygge videre næste år”.

NOGLE HAR VÆRET TILBAGEHOLDENDE

Selv om Morten Refskov er meget tilfreds med den måde, som den centrale aftale er blevet modtaget på lokalt, fortæller han, at lærerkredsene nogle steder er blevet mødt af en kommune, der ikke fra start har været begejstret for en central aftale.

“Generelt set er modtagelsen meget positiv, men nogle kommuner har været så godt tilfredse med det, de har haft i forvejen, at kredsene har skullet tage nogle omgange med dem for at få dem til at forstå, at det er en aftale, der gælder alle steder, uanset hvad man ellers har”.

Og mange steder har den centrale arbejds tidsaftale stillet lærerkredsene i en langt stærkere forhandlingssituation, fordi de nu har haft nogle reelle bindinger på hånden at forhandle med.

“Der er ikke nogen tvivl om, at A20 har

givet kredsene nogle håndtag i de lokale for handlinger, som man slet ikke havde under lov 409. Under lov 409 har man haft et ekstremt ulige udgangspunkt, fordi næsten alle rettighederne lå på arbejdsgivers side. Så indtil nu har det så at sige været kommunen, der har siddet med alle de gode kort på hånden”.

Indholdet af de genforhandlede lokalaf taler kan i hovedtræk deles op i tre bunker, lyder det fra Morten Refskov. De to største bunker udgøres enten af aftaler, der lægger sig meget tæt op ad den centrale arbejdstidstale, eller af aftaler med en række væsentlige tillæg til den centrale arbejdstidsaftale.

“Den sidste tredje bunke af aftaler er meget lille. Her har man helt valgt at sætte en lokal aftale i stedet for A20, fordi man typisk har vurderet, at den lokale aftale er velkendt og sikrer lige så stærke vilkår og samarbejdsfor pligtelser som A20. I sidste ende er det den lokale kreds, der afgør, hvilken vej man går”.

MODSTAND MOD TID PÅ OPGAVER

Flere lærerkredse og kommuner er blevet enige om at se bort fra dele af den centrale aftale. Flere kommuner har eksempelvis været imod, at der sættes tid på opgaverne, som A20 ellers præciserer, at man skal, når opgaverne er estimeret til mere end 60 timer.

“Så har man fundet en anden løsning, hvor andre rettigheder forbedres i form af for eksempel en sikring af forberedelsestid og fleksibilitet. De lokale aftaler er et samlet hele, og dér kigger kredsene på, hvad de i øvrigt har fået, som de ikke nødvendigvis var sikre på, hvis de kørte med en ren A20. Og så er man kommet frem til, at den lokale aftale samlet set er stærkere end en ren A20, selvom man i øvrigt godt kunne tænke sig, at der var tid på opgaverne”, siger Morten Refskov.

De fleste af dem, der er blevet enige om at se bort fra dele af den centrale aftale, har valgt at fravige kravet om, at lærerne skal have deres opgaveoversigt senest fem uger før, og at deres arbejdstid skal opgøres hvert kvartal.

bje@folkeskolen.dk

NU KOMMER SKOLEPLANERNE

I foråret skal alle skoler for første gang udforme det, der i A20 kaldes for en skoleplan. Et dokument med en prioritering af skolens lærerstab, og derfor er det blandt andet forventningen, at skoleplanerne skal vise, hvis skolens midler ikke rækker til skolens mange opgaver.

Det er ikke centralt bestemt, hvordan planerne skal se ud, eller hvor detaljerede de skal være. “Nogle kommuner har i samarbejde med kredsene udarbejdet konkrete skabeloner til, hvordan deres skolers skoleplan skal se ud. Vi har centralt fra meget bevidst ikke udarbejdet en skabelon, men et inspirationsmateriale, fordi skoleplanen netop bør formes i en lokal sammenhæng og være noget, der udvikler sig over tid”, siger Morten Refskov, formand for overenskomstudvalget i DLF.

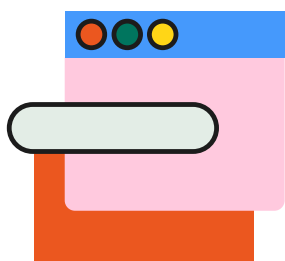
Det er skolens leder, der efter drøftelser med tillidsrepræsentanten præsenterer et udkast til en skoleplan på et møde med lærerne. Her kan lærerne stille spørgsmål og kommentarer, inden lederen udarbejder den endelige skoleplan.

Anbefalinger

Fortalt til Andreas Brøns Riise

Janne Brønnum Skovbjerg, lærer på Brårup Skole i Skive Kommune og faglig rådgiver for religionsnetværket på folkeskolen.dk
Foto: Lars Just

Hjemmesider Gå direkte til kilden hos religionerne

I udskolingen arbejder man ofte meget kildebaseret, men det kan nogle gange være en udfordring at finde egnede kilder, der passer med indhold og længde. To religioner har en hjemmeside, der er en guldgrube af informationer og gode kilder – nemlig Jehovas Vidner og jøderne i Danmark.

Jehovas Vidners hjemmeside har under punktet børn en række animationsfilm i en god længde, den anden hjemmeside har for eksempel små film om væsentlige punkter i den jødiske tro.

→ jw.org & jodiskinfo.dk

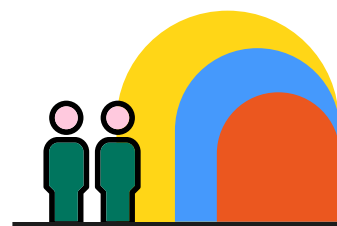

Materialer Pluk din egen buket hos skoletjenesten

Min lokale skoletjeneste sender hvert år et lille katalog ud med materialer og forløb. Jeg ser det altid igennem, inden jeg udarbejder min årsplan, for der er altid noget lækkert, som jeg enten kan bruge, som det er, eller kan plukke i.

Specielt vil jeg anbefale "Egnet". Et dilemmaspil, der tager udgangspunkt i en novelle af Kenneth Bøgh Andersen, og som har en fantastisk kildebase til emnerne paradys og ondskab online.

→ folkekirkensskoletjeneste.dk

Ud af huset Få ny viden og netværk på kurser

Der er ikke mange kurser for religionslærere, så det gælder om at slå til, når de er der. Folkekirkens skoletjeneste udbyder kurser i forbindelse med nogle af sine forløb. Religionslærerforeningen udbyder for eksempel "Religionernes dag", og nogle gange kan man finde et på det lokale CFU.

Jeg tager på så mange kurser, som jeg kan få lov til. Dels for at lære nyt, dels for at netværke med andre religionslærere.

→ religionslaererforeningen.com/kurser

Lærer udsat for sjofelheder i det digitale klasserum

Prisen for at være lærer kan også blive for høj, har den 32-årige lærer Sara Jensen erkendt, efter at en elev med forvrænget stemme sagde grove sjofelheder til hende midt i fjernundervisningen.

ORD Mona Samir Sørensen
FOTO Jonas Pryner Andresen

Det er fredag morgen. Sara Jensen har som sædvanlig tysk med sin 6. klasse. Cirka 15 minutter inde i fjernundervisningen blinker det i lobbyen på hendes skærm. En person ved navn Vilhelm vil gerne lukkes ind. Den eneste Vilhelm, Sara Jensen kan komme i tanker om, er skolens kantinearbejder. Det må lige vente, tænker hun og går videre med undervisningen uden at lukke ham ind.

Så popper et nyt navn op i lobbyen på Teams. Det er hendes kollega på 6. klassetrin, der banker på med sit fulde navn, mellemlavn

Efter den ubehagelige episode, som skete, mens Sara Jensen fjernunderviste hjemmefra, skyndte hun sig at ringe til en kollega.

og efternavn. De mange forstyrrelser stresser Sara Jensen, og hun vælger at lukke sin kollega ind, så hendes skærm ikke står og blinker konstant. Han har sikkert en vigtig besked til 6. årgang, tænker hun i skyndingen.

Det næste, der sker, er, at en forvrænget stemme, uden billede, er inde i klasserummet, hvor han siger: "Sara, hvorfor er du så lækker?"

"Jeg går i panik fra start af. Jeg tror stadig, at det er min kollega, for det er jo ham, jeg har lukket ind. Det er i sig selv ret rystende for mig, og jeg når at tænke: Hvorfor siger han sådan? Det er både pinligt og ydmygende", fortæller Sara Jensen, lærer på Valby Skole i København.

Men det stopper ikke her. Den forvrængede drengestemme fortsætter: "Kan du godt lide at blive bollet i røven?"

"Da personen siger det, bliver jeg helt rystet. Hvad pokker sker der? Hvordan lukker jeg ham ud? Jeg er helt febrilsk, skynder mig at skrue ned for lyden, så jeg kan koncentrere mig om at finde funktionen i Teams til at lukke ham ud. Jeg er fuldstændig rystet, og jeg ved stadig ikke, hvad personen får sagt foran mine elever i det minuts tid, det tager mig at finde ud af teknikken. Da jeg endelig får personen ud, siger jeg noget i stil med: 'Puha, det var en grim oplevelse' til klassen. Jeg ved slet ikke, hvordan jeg skal håndtere det. Nogle få elever griner lidt usikkert, men de fleste kigger ind i skærmen med et mærkeligt blik. Jeg kører undervisningen videre med det samme, for jeg synes, situationen er helt vildt pinlig", fortæller Sara Jensen om den værste arbejdsdag til dato.

Efter en halv times undervisning stopper hun undervisningen. Fem minutter før tid, som hun sædvanligt gør. "Vi plejer at runde af med at snakke lidt, men den dag slutter jeg bare af. Jeg har lyst til at tudbrøle".

Bagefter er Sara Jensen ked af det og rystet. Hun sidder i sit hjem uden nogle kolleger i nærheden. Hun kommer i tanker om en lærerkollega på 6. årgang, som er fysisk på skolen, og ringer ham op med det samme. Heldigvis har han kamera på.

"Jeg kan mærke, at det er rart at se, at det vitterlig er ham, jeg taler med. Jeg fortæller ham om, hvad der er sket, og han fortæller mig, at der også har været en anden episode med uønsket indtrængen i fjernundervisningen".

I TVIVL OM SIN EGEN FAGLIGHED

Sara Jensen sender omgående en mail til sin mellemlider med en beskrivelse af episoden.

"Jeg skriver også, at jeg føler mig meget ydmyget og ked af det over de seksualiserede ting, der blev sagt til mig, og beskriver det som en grim oplevelse. Jeg kan ikke få mig selv til at skrive ordret det, som eleven sagde, for det er så grænseoverskridende for mig at skulle udtrykke de sætninger".

Senere ringer hun sin mellemlider op, og han forklarer, hvordan hun kan sikre sig mod uretmæssig indtrængen i det virtuelle rum fremover. Sara Jensen

er stadig rystet og kan ikke helt koncentrere sig om det tekniske i Teams.

“Jeg sidder i mit hjem, og der er blevet sagt ting til mig, som jeg ikke kan kontrollere. Eleverne sidder også hjemme. Hvad tænker de? Og hvad fortæller de deres forældre? Da vi har lagt på, bryder jeg helt sammen. Jeg bliver helt vildt ked af det. Det kører bare rundt inde i kroppen”, fortæller Sara Jensen.

Weekenden går. Og frustrationen bliver langsomt transformeret til vrede og tvivl om hele hendes faglighed. Sara Jensen arbejder som lærer på Valby Skole to dage om ugen og er i gang med et videreuddannelsesforløb ved siden af. Hun har undervist i tre år. Men nu nager tvivlen.

“Jeg fik det virkelig sådan: Nu kaster jeg håndklædet i ringen. Jeg skal ikke være lærer. Man oplever jo mange ting som lærer, og man forventes at kunne klare det hele, men det her var så groft og respektløst. Så er det måske ikke det arbejde, jeg skal have”.

Mandag morgen får hun fat i en kvindelig medarbejder i Danmarks Lærerforening (DLF). Denne anerkender fuldstændig Sara Jensen i de følelser, hun sidder med, og giver meget direkte udtryk for, at man som lærer bestemt ikke skal stå model til den slags, og at skolen bør have et beredskab og retningslinjer for håndtering af digital chikane.

“Hun lyttede virkelig til mig og gjorde mig opmærksom på, at jeg skulle melde det som en arbejdsskade. Hun sagde også, at det ville være bedst, hvis den pågældende elev blev udelukket fra min undervisning i et stykke tid, men da vi ikke ved, hvem det er, kan det jo ikke lade sig gøre”, siger Sara Jensen.

SKOLE HAR VEJLEDT LÆRERE INDIVIDUET

På Valby Skole forstår skoleledelsen godt, at deres medarbejder er rystet og utryk efter episoden.

“Vi er rigtig kede af den oplevelse, Sara Jensen har haft, og er bestyrkede over, at sådan noget kan forekomme. Undervisningen på Teams skal være et trygt og sikkert rum, og man skal kunne gå på arbejde uden at opleve personlige krænkelser”, skriver skoleleder Lise Wenzel Andersen i en mail til fagbladet *Folkeskolen*.

Hun oplyser, at ledelsen ud fra en overordnet vejledning har klædt lærerne på til at skulle arbejde med fjernundervisning via

Teams. I vejledningen har Valby Skole samlet al relevant viden af teknisk karakter og spørgsmål omkring det sikkerhedsmæssige. Og i vejledningen til Office 365-skolen har der været link til videovejledninger inden for de forskellige områder, oplyser Lise Wenzel Andersen og tilføjer:

“Derudover har der været løbende dialog på møder og individuel vejledning. Der var heldigvis ingen, der kunne forestille sig, at en episode som den, Sara har oplevet, ville ske, hvorfor vi heller ikke har kunnet klæde personalet specifikt på i forhold til at kunne håndtere en sådan situation”.

Skolen har ikke haft mulighed for at sanktionere den pågældende elev, da man ikke kender vedkommendes identitet.

“Den virtuelle platform har i dette tilfælde givet mulighed for at agere anonymt. Det afspejler desværre en generel tendens i samfundet, hvor de sociale mediers anonymitet har åbnet en port af muligheder for at ytre sig grænseoverskridende over for hinanden”, skriver Lise Wenzel Andersen endvidere.

Hvordan skolen har håndteret den konkrete sag i forhold til Sara Jensen, er fortroligt, oplyser hun: “Vi har fulgt skolens voldspolitik, som dækker både vold, trusler og chikane, i vores støtte til Sara Jensen”.

Skolen har tidligere været ramt af en anden episode, hvor en elev fra en anden skole blev lukket ind i undervisningen og forstyrrede på en grænseoverskridende måde (med lyde fra en pornofilm, *redaktionen*). I dag er lærerstaben ifølge skolelederen vejledt i, hvordan de kan undgå lignende situationer fremadrettet.

“Helt specifikt er det nu aftalt, at man ikke må lukke nogen ind i sin onlineundervisning uden en forudgående aftale”, skriver Lise Wenzel Andersen.

Sara Jensen har følt sig meget alene og er glad for den støtte, hun har fået fra DLF. Men hun kaster ikke håndklædet i ringen.

“Det er snart sommerferie, og jeg vil gerne følge undervisningen til dørs på en ordentlig måde”.

folkeskolen@folkeskolen.dk

WATERREX
Royal drinking water

Alle har brug for vand - helst rent, frisk og lige ved hånden og nu også fra Berøringsfrie vandkølere.

Som en hjælp til beskyttelse mod Covid 19 introducerer vi nu berøringsfrie vandkølere, som aktiveres via en sensor eller en fodpedal.

Kan både købes og lejes og vi leverer og installerer i hele landet.

Se mere om disse nye modeller på waterrex.dk

Tlf: 8734 7790 · Mail: info@waterrex.dk · waterrex.dk

Er Digital læring svaret – Styrk dine IT pædagogiske kompetencer med et valgmodul på MIL.

- Dialogisk undervisning – perspektiver og praksis
- Hybrid undervisning
- Citizen science – Digitalt design og klima i undervisning og læring
- Computational thinking i et pædagogisk og didaktisk perspektiv

LÆS MERE PÅ WWW.MIL.AAU.DK

master i ikt og læring

Høj risiko for digital mobning

FOTO
Tobias Nicolai

ORD
Mona Samir Sørensen

Når en lærer bliver digitalt chikaneret af elever, bliver det trygge, lukkede rum på skolen, som fjernundervisningen udgør, pludselig krænket og åbnet for spredning på sociale medier. Det kan være meget traumatisk og forbundet med skam for den, det går ud over, advarer mobbeforsker Eva Gemzøe Mikkelsen.

De kan mute læreren. De kan slukke kameratelet og lave noget andet i timerne. De kan optage læreren og dele optagelsen på sociale medier eller invitere en fremmed person med ind i det virtuelle klasserum, som kan gøre grin af læreren. Foran klassen. Bag skærmen.

Digitale platforme som Teams giver elever nem adgang til at drille eller ligefrem mobbe deres lærere, mens de fjernunderviser. Og den slags digitale ubehageligheder – cyberbullying – må både lærere og skoler desværre være forberedte på i disse tider. Det påpeger erhvervspsykolog og lektor i arbejds- og organisationspsykologi ved Syddansk Universitet Eva Gemzøe Mikkelsen, som er specialist i mobning og krænkende handlinger på arbejdspladser.

Hvad karakteriserer digital mobning?

“Noget af det, som kendetegner den digitale mobning sammenlignet med den mobning, der foregår “ansigt til ansigt” på arbejdspladsen, er, at det kan foregå og opleves på alle tider af døgnet. Der sker et brud på grænsen mellem fritid og arbejdsliv. Det lukkede rum på skolen bliver lige pludselig til noget dif-fust, som er ude i det offentlige rum, uden at læreren (eller eleverne) har nogen mulighed for at undslippe den digitale aggression.

Et andet kendetegn er, at chikanen eller mobningen rækker ud over den enkelte handling. Hvis en person filmer og deler noget, kan filmen eller klippet potentielt deles igen og igen af alle mulige mennesker, som den krænkede ikke kender, og som dermed bliver tilskuere til krænkelserne. Hvem ved, hvor videoen af læreren ligger? Hvem ved, om den har nået at blive delt på TikTok, Instagram, Twitter eller Facebook?

Denne totalt manglende kontrol kombineret med muligheden for uendelig spredning kan være meget traumatisk for den, det går ud over. I og med at krænkelserne kan ligge på digitale platforme potentielt set for evigt, og

at det potentielle publikum er enormt, øges den oplevede skam også. Du kan ikke lukke det rum selv. Det kan bare blive større og større, og du har ingen kontrol. Desværre ser vi, at det ofte bliver op til den enkelte at få det krænkende materiale fjernet fra de sociale medier, hvis det overhovedet er muligt”.

Hvordan virker det på den, det går ud over?

“Ligesom ved ansigt til ansigt-mobning kan den, der er udsat for digital mobning, udvikle stressreaktioner, for eksempel hovedpine, nervøsitet, søvnproblemer, mave- og tarmproblemer, træthed, frygt, vrede, angst og depression. Følelsen af at være ydmyget og at miste sin selvsikkerhed er også almindeligt. Ligesom frygten for, at det skal ske igen, kan komme til at fylde meget”.

Kan det opleves ekstra svært at være den voksne lærer, der bliver ydmyget af sin elev?

“Det er faktisk et meget interessant spørgsmål. Det er ikke noget, jeg har forsket i, men ja, det tænker jeg. Det er jo en forventning, at læreren har autoriteten i klasserummet. Når en elev ydmyger sin lærer, bliver læreren sat i en underordnet magtposition, og det giver en magtubalance. Det er helt afgørende for lærernes mulighed for at undervise, at der er respekt om dem, og at de opleves som en autoritet, der sætter rammerne for undervisningen”.

Er det altid skolernes ansvar at håndtere og forebygge digitale ubehageligheder?

“Stort ja. Digital dannelse bør være på dagsordenen, og det er skoleledernes og skolebestyrelsernes ansvar at sikre det. Beskyttelsen af lærerne går hånd i hånd med

det arbejde, skolerne i forvejen har med forebyggelse af mobning blandt eleverne. Digital dannelse handler jo også om, hvad man gør som god kammerat eller som god elev. Hvis nogle elever er vidner til krænkelige handlinger eller mobning, skal de gribe ind. Hvis en klassekammerat filmer læreren, hvad gør de andre så? De første, der griner med, er jo med til at sætte dagsordenen.

De stærke elever er særligt vigtige. Hvis de ingenting siger eller ligefrem griner med, er de med til at signalere, at mobningen er okay. For elever, som er længere nede i hierarkiet, kan det være svært at være den, der siger fra over for mobning af læreren. Bliver jeg så pludselig den, der er mærkelig? Eller den, der bliver gjort grin med næste gang? Den, der bliver udstødt?

De nødvendige dialoger om mobning ude på skolerne skal også sætte fokus på digital dannelse. Og så skal der laves helt klare procedurer for, hvad man gør, hvis der opstår digital mobning. Forældrene skal inddrages i dette arbejde, ligesom digital dannelse skal integreres i lærernes efteruddannelse”.

Hvordan støtter skolen bedst muligt de lærere, der oplever digital mobning?

“Der skal virkelig være en udbredt social støtte og hjælp til læreren i de situationer. Man skal lytte, respektere lærerens følelser og udøve hurtig støtte. Det må ikke blive mødt med et “nå ja, drengestreger”. Ledelsen skal i samarbejde med lærerne hurtigt tage konstruktive dialoger med eleverne, klassen og forældrene: Fokus bør være på grænsesætning og dialog om forebyggelse. Hvad kan de enkelte parter gøre, for at det ikke sker igen? Hvordan kan eleverne støtte hinanden og gribe ind, hvis der sker noget ubehageligt? Det gælder, uanset om mobningen går ud over en elev eller en lærer”.

folkeskolen@folkeskolen.dk

Gør den svære skrivekunst let

Elever skal lære at skrive ved at rive ned og bygge op, ved at gennemskue og sammensætte. Mette-Maria Rydén kræver vedholdenhed og professionalisme, hårdt arbejde og engagement. Til gengæld er der effektgaranti.

Læs & skriv Understøttende læse- og skriveundervisning

DANSK
Mette-Maria Rydén
937,50 kroner
150 sider
Akademisk Forlag

BOG

○ ANMELDER ALICE BUCHHAVE NØRLEM

“Læs & skriv” er en indføring i metoder, som bygger på genrepædagogikken. “Læs & skriv” er et undervisningsmateriale med konkrete forløb, som kan anvendes direkte i undervisningen. “Læs & skriv” er teoretisk

grundlag og praktisk materiale. “Læs & skriv” er en ordentlig mundfuld.

Allerede omvendte fans af genrepædagogikken ved det godt: Det kræver noget af læreren at lære metoden. Nogle af elementerne er ganske lette, andre kræver lidt træning, inden rutinen er på plads. Sådan er det også

med “Læs & skriv” – det er ikke noget quickfix.

Mette-Maria Rydén har en vigtig pointe: Eleverne skal lære at skrive. Skrivning og den dermed følgende beherskelse af sproget er nøglen til kulturen, i hvert fald er gode læse- og skrivefærdigheder det, der knækker koden til den del af kulturen, som er uddannelsessystemet, siger Rydén – efter min smag lidt forsigtigt. Man bliver naturligvis ikke skudt ved dagry, hvis man ikke kan skrive, men vi svigter eleverne, hvis vi ikke lægger os i selen for at give dem nøglen til sproget. Så Rydéns pointe er vigtig.

Der er altså af ovenstående grund god ræson i at prøve at give “Læs & skriv” et forsøg, selvom det kan synes lidt tungt.

Bogen gør et hæderligt forsøg på at overbevise, forklare og hjælpe. Der er en grundig og klar indføring i principperne bag metoden, der er gode eksempler på, hvordan man gør i praksis, og der er en lang række arbejdsark, som man kan bruge i sin undervisning. Der-

udover er der øvetekster og arbejdsark på den tilhørende hjemmeside. Øveteksterne findes i en ren elevversion og en allerede udført lærerversion, så der er god støtte at hente for læreren.

Der er altså al den hjælp, man med rimelighed kan bede om. Og metoden er god og virksom, hvis man behersker den og træner den med sine elever. Nok har Rydén en mission, men hun er ikke missionerende. Hun er åben over for andre metoder og giver forslag til, hvordan andre sproglige tilgange kan bruges. Man behøver ikke at bruge begreberne fra "Læs & skriv" hele tiden, men kan kombinere dem med de begreber, man plejer at bruge. Rydén forlanger ikke evig troskab, men lokker med effekten på elevernes læring, hvis man giver sig hen til metoden.

Alligevel er det materialets akilleshæl, at det er så tidskrævende at lære at beherske metoden. Det er for let at give op, selvom man faktisk ret hurtigt fanger ideen bag. Jeg hører til de delvist omvendte genrepædagogikfans – i hvert fald i teorien – men bliver grebet af lysten til at sadle om, inden gjorden er spændt, fordi der er så meget, man skal huske om procesord af den ene eller anden slags. Selv arbejdsarkene på hjemmesiden kræver noget, der ligner et fuldtidsstudium, inden man fatter dem helt.

Heldigvis ved jeg også, at det ikke er alt eller intet. Man kan godt anvende nogle af metoderne, inden man er fuld-befaren – og der er god træning for eleverne i at lære at gennemskue teksternes forskellige kommunikationsværktøjer, så de kan kopiere metoderne i deres egne tekster. Metoden giver også genveje til feedup, feedback og feedforward, fordi den leverer den terminologi der er brug for for at kunne præcisere og evaluere. Metoden er således med til at kvalificere elevernes skrivefærdigheder.

Metoden er kompliceret og akademiseret. Den foregiver egentlig at være ganske ligetil og meget velstruktureret, men der er meget, man skal holde styr på, og det er udfordringen. Rydéns metode virker. Spørgsmålet er, om den virker godt nok til at være besværet værd. Det er jeg faktisk til tider i tvivl om.

Guide til den leder, der vil gå forrest

Bogens formål er at omsætte aktuel forskningsviden om ledelse i og af skoler til konkrete metoder og eksempler på ledelsesadfærd i praksis.

○ ANMELDER CHRISTINA HOSTRUP

"Faglig ledelse af professionelle læringsfællesskaber" er en lækker kogebog med opskrifter på alt det, der skal til for at transformere teamsamarbejdet på skolen fra et primært kooperativt samarbejde til et primært kollaborativt samarbejde.

Den handler om, hvordan man som leder kan "facilitere de professionelle samarbejdsfora på skolen med henblik på at fremme systematiske arbejdsmønstre, inddragelse af data, løbende evaluering af prøvehandlinger med videre".

Som ledelsesteam kan man finde konkrete og brugbare strategier og modeller til, hvordan man kan gribe transformationen an, alt efter hvor skolen som organisation befinder sig. Man kan lade sig inspirere af udførlige eksempler på, hvad der helt konkret kan siges og gøres, det er sådan set bare at smøge ærmerne op og komme i gang.

Bogen består af seks kapitler, der hver især er bærende ingredienser til en skole, hvor professionelle læringsfællesskaber (PLF) er grundlaget for tilgangen og arbejdet.

Jeg hæfter mig især ved nødvendigheden af ledelsen af PLF. Nogle gange skal man som leder gå foran og vise vejen, nogle gange ved siden af og nogle gange bagved.

"Den situationsbestemte ledelse, som opgaven med udvikling af PLF i skolen kalder på, kunne med rette kaldes en ny faglig ledelse, der fremstår som en hybrid af den instruerende, den transformativ og den distributive ledelsesform med vægt på den instruerende ledelse".

Faglig ledelse af professionelle læringsfællesskaber

SKOLELEDELSE

Malene Ringvad,
Henrik Fenger Lynggaard, Frank Jensen
315 kroner
208 sider
Dafolo

BOG

Afslutningsvis byder bogen på en taksonomi for ny faglig ledelse af PLF. Taksonomien er en opsamling på bogens temaer og giver et overblik over, hvordan udviklingen af ny faglig ledelsespraksis kan forløbe trin for trin.

Bogen står på et teoretisk grundlag baseret på Dufour og Marzono, Hargreaves og Fullan og Albrechtsen. Med andre ord godt solidt plantet i sin forståelse af et professionelt læringsfællesskab. Bogen bærer da også præg af tre forfattere, der er fagligt velfunderede og erfaringstunge i arbejdet med transformationen til et reelt og stærkt professionelt læringsfællesskab.

Bogen henvender sig primært til skolens ledere og vejledere og til konsulenter og andre, der interesserer sig for, hvordan man kan arbejde med udvikling af professionelle læringsfællesskaber i skolen. Den er velskrevet, gennemarbejdet og nem at gå til. Jeg kan varmt anbefale den, hvis man søger hjælp og inspiration til faglig ledelse af professionelle læringsfællesskaber.

Korte meddelelser

MINDEORD

Reinhard Werner, tidligere formand for Kalundborg Lærerkreds, er død tirsdag den 16. marts i en alder af 76 år. Reinhard døde i sit hjem i Sverige uden forudgående sygdom.

Reinhard var fra sidste halvdel af 1970'erne og til sin pensionering i 2006 formand for Kalundborg Lærerkreds og sad i en kortere periode også som hovedstyrelsesmedlem i Danmarks Lærerforening.

Da Reinhard overtog formandsposten, kunne lærerkredsens sagsakter ligge i en skotøjsæske, som Reinhard selv spøgefuldt formulerede det, men efter få år måtte man se sig om efter kontorfaciliteter. Ved Reinhards pensionering havde Kalundborg Lærerkreds opbygget et velfungerende kredskontor, og mange medlemmer har gennem årene fået hjælp og støtte her.

Reinhard var ikke bange for at være i opposition, og han havde sine egne meninger om tingene, som han stod temmelig fast på. Sammen med nogle få andre kredsformænd fra forskellige dele af landet deltog han i et debatforum kaldet søndagsskolen, som havde til formål at påvirke ledelsen i Danmarks Lærerforening.

Reinhard arbejdede alle årene for lærernes løn- og arbejdsvilkår samt lærerfagets anseelse, og det krævede meget tid og energi at forhandle med de fem kommuner og Vestsjællands Amt, som kredsen havde forhandlingsretten med. Reinhard var stædig og fastholdende i sine forhandlinger til gavn for medlemmerne, men er også altid blevet opfattet som ordentlig og reel af sine modparter.

Æret være Reinhard Werners minde.

Kalundborg Lærerkreds, kredsstyrelsen

FØDSELSDAGE

Bo Holmsgaard 60 år

Den 17. april fylder sekretariatschef i Danmarks Lærerforening Bo Holmsgaard 60 år. Han har varetaget jobbet som chef for Lærerforeningens ansatte på Vandkunsten i Københavns siden 2014, hvor han kom til fra en stilling som professionschef i BUPL.

Bo Holmsgaard er oprindelig læreruddannet fra Frederiksberg Seminarium og skiftede efter seks år lærergerningen ud med først et job som skoleleder, derefter skole- og kulturchef i Farum Kommune og senere udviklingschef i Københavns Kommunes børne- og ungdomsforvaltning. Han har siden taget uddannelser i pædagogisk psykologi ved DPU og Master og Public Governance ved CBS.

Adspurgt af mediet Altinget, hvordan han vil opsummere sit arbejde, svarer sekretariatschefen: "Vi er et hold om opgaverne – min opgave er at bringe viden og faglighed frem og gøre brug af den".

Privat er Bo Holmsgaard gift, og parret har tilsammen fire børn. Fritiden går med blandt andet jazz og friluftsoplevelser.

abr@folkeskolen.dk

Foto:
Thomas Arnbø

Dorte Lange 60 år

Foto:
Bo Tornvig

Den 9. april fyldte næstformand for Danmarks Lærerforening (DLF) Dorte Lange 60 år. Hun blev valgt som næstformand for DLF i 2011 og kan dermed til sommer fejre tiårsjubilæum i rollen som sparringspartner og standin for lærernes formand. Det er en rolle, hvor hun når som helst skal kunne træde til og derfor skal være inde i alle sagerne. Dorte Lange har desuden siden 2016 været en af seks vicepræsidenter i den europæiske lærerforening Etuce.

Den runde fødselår blev valgt til Lærerforeningens hovedstyrelse i 2008, hvor hun blev formand for skole- og uddannelsespolitisk udvalg samt medlem af forretningsudvalget. Inden da havde hun to gange i perioden 2004-2007 siddet et halvt år som suppleant i hovedstyrelsen.

Dorte Lange er uddannet lærer fra Aalborg Seminarium i 1995 med dansk og historie som linjefag. Hun blev ansat som lærer på Hjallerup Skole i Nordjylland og derefter på Ny Holte Skole i Søllerød Kommune i Nordsjælland, hvor hun blev tillidsrepræsentant i 1997. Hun blev formand for Rudersdalkredsen i 2001.

Dorte Lange er mor til to voksne døtre på 34 og 31 år. Fødselsdagen blev – i disse coronatider – fejret med den allernærmeste familie. abr@folkeskolen.dk, kra@folkeskolen.dk

Lærerjob.dk

Qeqqata Kommunua

Atuarfik Kilaaseeraq i Maniitsoq søger Viceinspektør til skolen.

Arbejdsgang:

Atuarfik Kilaaseeraq har udarbejdet anderledes timefordelingsplan, hvor udgangspunktet er bedre udnyttelse af lærernes ressourcer ved fleksibelt planlægning og færre uv-timer for elever. Qeqqata Kommune og skolens indsatsområder.

Løn og ansættelsesforhold

Løn og ansættelsesforhold sker i henhold til gældende aftale om ansættelse på særlige åremålsvilkår [se www.imak.gl], herunder ret til frirejse og bohaveflytning. Ansættelsesperioden fastsættes som minimum til 3 år med mulighed for forlængelse med 1 år adgangen.

Bolig

Der vil til stillingen kunne anvises personalebolig, for hvilken der betales depositum og husleje, forbrug m.v. efter de til enhver tid gældende regler for huslejebetaling i Grønlands Selvstyres og kommunens ejendomme m. v. i Grønland. Såfremt permanent personalebolig ikke kan stilles til rådighed umiddelbart ved tiltrædelse, vil der for medarbejdere med ret til vakantbolig blive tilbudt en midlertidig vakantbolig, for hvilken der betales husleje, forbrug m. v. i henhold til ovenstående.

Tiltrædelse pr. 1. maj 2021 eller efter aftale.

For yderligere spørgsmål kan henvende til skoleinspektør Elna Heilmann på telefon +299 813122 eller via mail: kilaas@kilaas.gl

Læs mere om jobbet, skolen og området på www.laererjob.dk hvor hele opslaget ligger.

Susåskolen afd. Holsted søger indskolingsleder

Susåskolen søger en indskolingsleder til afdelingen i Holsted pr. den 1. juni 2021. Afdelingen er forholdsvis nybygget med 3-4 spor på årgangene og lidt under 800 elever. Susåskolen består af tre afdelinger: Glumsø (0.-9. klassetrin), Herlufmagle (0.-6. klassetrin) og Holsted (0.-9. klassetrin). Samlet er der ca. 1700 elever på skolen og 200 ansatte.

Indskolingslederen skal - sammen med den øvrige ledelse - stå i spidsen for skolens udvikling og drift. Ledelsesteamet arbejder tæt sammen om at drive én skole på 3 matrikler.

De centrale værdier for skolens ledelse er at:

- Der arbejder på at styrke livsglæden for alle ansatte og elever
- Der sætter ansvarlighed som en bærende værdi
- Der styrker fællesskaber alle steder i skolen
- Der arbejder målrettet på at styrke elevernes læring ved at være nærværende og tæt på de ansattes praksis

Som indskolingsleder skal du blandt andet varetage følgende funktioner:

- Daglig pædagogisk ledelse for 0.-3. klasse på afd. Holsted, hvor understøttelse af elevers trivsel og faglige udvikling vægtes højt. Synlig tilstedeværelse samt faglig sparring og feedback på den pædagogiske opgave er derfor centralt
- Kontakt til forældrene, samt elevindskrivinger til indskolingen
- Implementering af kommunale- og lokalemål og beslutninger
- Personaleansvarlig for ansatte i 0.-3. klasse på afd. Holsted, herunder afholdelse af klassekonferencer, fagkonferencer og MUS
- I samarbejde med afdelingens ledelse at stå for afdelingens drift herunder afdelingsmøder.

Se mere om stillingen på www.laererjobs.dk eller www.naestved.dk/job/job-i-kommunen

Du er velkommen til at kontakte skoleleder Stefan Gents på telefon **20856557** eller e-mail stege@naestved.dk, hvis du har spørgsmål, ønsker mere information eller ønsker at besøge skolen.

Der er ansøgningsfrist torsdag d. 22. april 2021. og vi ser frem til at modtage din ansøgning.

Sankt Pauls Skole, Taastrup søger dansklærer, meget gerne med musik og/eller biologi som linjefag

Vi søger en uddannet dansklærer til mellemtrins- og udskolingsdansk pr. 1. august 2021.

Hvis ansøger har biologi eller musik på linje eller undervisningskompetence i et af fagene, vil det være en fordel. Skolen vil gerne starte kor op i indskolingen/mellemtrinnet, og her kunne den nye lærer komme i spil. Skolen har i forvejen et godt samarbejde med den kommunale musikskole, Høje Taastrup Musikskole. Hvis man også kunne tænke sig at have et valghold (7.-8.kl.) i musik, er skolen meget interesseret i dette. Der er naturligvis mulighed for andre fag, som fx billedkunst - også i 7.-8.kl.

Sankt Pauls Skole er en katolsk privatskole med 240 elever fordelt på 0.-9. klasse, på ét spor. Alle kender alle, og det giver tryk og trivsel for elever og voksne.

Skolen ligger i dejlige grønne omgivelser, kun 5 minutters gang fra Høje Taastrup Station. Sankt Pauls Skole er en velholdt skole, der er etableret i 1976 og bygger på det katolske livs- og menneskesyn, læs mere på www.sanktpaulsskole.dk

Se hele stillingsopslaget på www.laererjob.dk

Ansøgningsfrist fredag d. 23. april kl. 12:00, og ansættelsessamtaler ugen efter.

SANKT PAULS SKOLE
FRØGÅRD ALLÉ 8 · 2630 TAASTRUP

Jobannoncer

fra **LÆRERJOB.DK**

Gå ind på laererjob.dk og indtast kvik-nummeret. så kommer du direkte til annoncen.

De farvede blokke henviser til tre kategorier.

Naviger til den region, der er relevant for dig, og find dit næste drømmejob.

JYLLAND ↓

Kvik-nr. 81845060

Thisted Kommune, 7700 Thisted

Skoleleder til Rolighedsskolen

• Ansøgningsfristen er den 15. apr. 2021

Kvik-nr. 81890624

Skanderborg Realskole, 8660 Skanderborg

Afdelingsleder

- Ansøgningsfristen er den 03. maj 2021

Kvik-nr. 81859974

Gyvelhøjskolen, 8464 Galten

Musik- og matematiklærer til indskolingen

- Ansøgningsfristen er den 18. apr. 2021

Kvik-nr. 81892612

Vrigsted Efterskole, 7140 Stouby

Efterskolelærere med et positivt livssyn

- Ansøgningsfristen er den 23. apr. 2021

Kvik-nr. 81849311

Fenskær Efterskole, 7620 Lemvig

Fenskær Efterskole søger 3 lærere til dansk, idræt, musik og gartneri

- Ansøgningsfristen er den 16. apr. 2021

Kvik-nr. 81782269

Fredericia Kommune, 7000 Fredericia

Vil du være en af Danmarks bedste lærere?

- Ansøgningsfristen er den 15. apr. 2021

FYN & SYDFYNSKE ØER

Kvik-nr. 81839563

Odense Kommune, 5000 Odense

Skoleleder til Kroggårdsskolen

- Ansøgningsfristen er den 18. apr. 2021

Kvik-nr. 81865038

Nørre Aaby Realskole, 5500 Nørre Aaby

NAAR søger en leder

- Ansøgningsfristen er den 22. apr. 2021

Kvik-nr. 81877277

Odense Kommune, 5000 Odense

Skoleleder til Skolefællesskabet Odense Nord

- Ansøgningsfristen er den 25. apr. 2021

Kvik-nr. 81859859

Den frie Lærerskole, 5762 Vester Skerninge

Den frie Lærerskole søger en underviser i dansk pr. 1. august 2021

- Ansøgningsfristen er den 27. apr. 2021

SJÆLLAND & ØER

Kvik-nr. 81830283

Vestegnens Privatskole, 2630 Taastrup

Vestegnens Privatskole søger skoleleder

- Ansøgningsfristen er den 26. apr. 2021

Kvik-nr. 81870604

Næstved Kommune, 4700 Næstved

Susåskolen afd. Holsted søger indskolingsleder

- Ansøgningsfristen er den 22. apr. 2021

Kvik-nr. 81877278

Søborg Skole, 2860 Søborg

Faglig leder til gruppeordningen på Søborg Skole – læring i sigte

- Ansøgningsfristen er den 20. apr. 2021

Kvik-nr. 81772900

Helsingør Kommune, 3000 Helsingør

Hellebækskolen søger en naturfagslærer med linjefag i fysik/kemi

- Ansøgningsfristen er den 15. apr. 2021

Kvik-nr. 81830968

Kalundborg Kommune, 4400 Kalundborg

Underviser og kommunikationsmedarbejder søges til Ung Kalundborg

- Ansøgningsfristen er den 21. apr. 2021

Kvik-nr. 81836163

Europaskolen i Luxembourg, 1220 København K

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet søger en grundskolelærer til Europaskolen i Luxembourg

- Ansøgningsfristen er den 15. apr. 2021

Kvik-nr. 81838836

Humblebæk lille Skole, 3050 Humlebæk

Humblebæk lille Skole søger dygtig og engageret lærer til barselvikariat

- Ansøgningsfristen er den 19. apr. 2021

Kvik-nr. 81913241

Marie Mørks Skole, 3400 Hillerød

Ny forskoleklasseleder med lys i øjnene

- Ansøgningsfristen er den 07. maj 2021

Kvik-nr. 81859978

Stenløse Privatskole, 3660 Stenløse

Matematik- og naturfagslærer til august 2021

- Ansøgningsfristen er den 21. apr. 2021

Kvik-nr. 81870587

Vanløse Privatskole, 2720 Vanløse

2 lærerstillinger pr. august 2021

• Ansøgningsfristen er den 22. apr. 2021

Kvik-nr. 81877340

Kriminalforsorgen Hovedstaden, 2450 København

Kriminalforsorgen Hovedstaden, Københavns Fængsler, søger fængselslærer

• Ansøgningsfristen er den 15. apr. 2021

Kvik-nr. 81870586

Herlev Privatskole, 2730 Herlev

Lærer med linjefag i matematik, naturfag og idræt (m/k)

• Ansøgningsfristen er den 30. apr. 2021

Kvik-nr. 81890827

Københavns Kommune, 1799 København V

To-tre lærere til Europaskolen København inden for fagrækken på 6.-9. klassetrin

• Ansøgningsfristen er den 16. apr. 2021

Kvik-nr. 81874079

Sankt Pauls Skole, 2630 Taastrup

Sankt Pauls Skole, Taastrup, søger dansklærer med musik og/eller biologi som linjefag

• Ansøgningsfristen er den 23. apr. 2021

Kvik-nr. 81901683

Vestsjællands Idrætsfællesskab, 4281 Gørlev

Lærere til fysik/kemi, fransk eller tysk, fodbold, spring

• Ansøgningsfristen er den 18. apr. 2021

Kvik-nr. 81877695

Nordstrandskolen, 2791 Dragør

Nordstrandskolen søger 3 lærere i fuldtidsstillinger

• Ansøgningsfristen er den 25. apr. 2021

Gå ind på lærerjob.dk, indtast netnummeret og læs hele annoncen

BAZAR

Klik din annonce ind, når det passer dig.

Folkeskolen.dk er åben hele døgnet.

Priser fra 410 kroner inklusive moms

– betal med kort.

Se priser på folkeskolen.dk

ANNONCER BRAGT HER I BLADET KAN SES I
DERES FULDE LÆNGDE PÅ FOLKESKOLEN.DK

Ansvarsfraskrivelse

Aftaler indgået mellem annoncører og læsere via fagbladet *Folkeskolens Bazar* og på folkeskolen.dk/bazar er et direkte mellemværende mellem annoncøren og kunden, som vælger at respondere på annoncen. *Folkeskolen*, Danmarks Lærerforening og Media-Partners kan ikke drages til ansvar for de annoncer, der er indrykket i Bazar – og vi kontrollerer ikke de annoncerede oplysninger.

Sommerhus Mols

Sommerhus ved Dejret Klit, Mols, 300 m fra havet. 6 pers.
98 m²

Dejret Klit er et smukt naturområde på Mols med udsigt over Kalø Vig. En lille sti fører til klitten, hvor der er trappe til vandet. Her er masser af vandrestier.
Huset er velindrettet m. 3 sovevæ., 1 badeværelse, stor stue og 1.200 kvm grund.
Tv/trådløst Internet. 3 km til indkøb.

Telefon: 22 33 86 79

E-mail: bovana@city.dk

INFO TIL ANNONCØRER

For annoncering i fagbladet *Folkeskolen* kontakt Media-Partners på telefon eller e-mail.

TELEFON:

+45 2967 1436 eller +45 2967 1446

FORRETNINGSANNONCER:

annoncer@media-partners.dk

STILLINGS- OG RUBRIKANNONCER:

stillinger@media-partners.dk

DEADLINES FOR ANNONCER 2021

Nummer:	Udgivelse:	Deadline forretningsannonce	Deadline stillings-rubrikannonce
Blad nr. 08	29. april	13. april	20. april
Blad nr. 09	13. maj	27. april	3. maj
Blad nr. 10	27. maj	10. maj	17. maj

Næste nummer af

FOLKESKOLEN

udkommer torsdag den 29. april

Blokade af skolerne Sputnik, Basen, Isbryderen, Vikasku og Skolen ved Sorte Hest

Lærernes Centralorganisation – og dermed Danmarks Lærerforening – har indledt blokade mod alle afdelinger – herunder dagbehandlingsafdelinger, skoleafdelinger og STU- & EUA-afdelinger – af følgende fem dagbehandlingstilbud/-skoler:

- Sputnik
- Basen
- Skolen ved Sorte Hest
- Isbryderen
- Vikasku

Blokaden betyder, at foreningens medlemmer fra onsdag den 1. april 2020 ikke må søge job eller lade sig ansætte ved disse skoler. Der har i over et år været ført forhandlinger med Dansk Erhverv Arbejdsgiver, der repræsenterer dagbehandlingstilbuddene, om overenskomst til dækning af undervisningsarbejdet på dagbehandlingstilbuddene. Desværre har forhandlingerne endnu ikke ført til et resultat. Derfor er det besluttet at udvide blokaden, som hidtil kun har dækket Sputnik. Brud på blokaden kan medføre eksklusion af Danmarks Lærerforening, ligesom man kan miste retten til senere at blive medlem af Danmarks Lærerforening.

Rubrikannoncer

Lejrskole i Sønderjylland
Universe, 1864 og Tyskland
www.6401.dk

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K
Telefon 3369 6300

dlf@dlf.org
www.dlf.org

Formand
Lærer **Gordon Ørskov Madsen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Bo Holmsgaard

SEKRETARIATET

Sekretariatet har telefonisk mandag-torsdag kl. 9.00-15.30 og fredag klokken 9.00-14.30. Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 9.00-15.30. Fredag kl. 9.00-14.30.

SERVICELINJEN,
telefon 3369 6300

Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 9.00 til 15.30, fredag fra klokken 9.00 til 14.30.

MEDLEMSHENVEDELSE

Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds.

Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE

kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge. Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN

Henvendelse om lån kan ske på telefon 33 69 63 00, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laen.dk

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: www.dlf-laen.dk

Snaregade 10 A, 1205 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Claus Hjortdal • Næstformand Dorte Andreas
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og nyhedsbrevet Plenum+.

Lærerstuderendes Landskreds

LÆRERSTUDERENDES
LANDSKREDS

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424, ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Forperson

Caroline Holdflod Nørgaard
+45 20 87 54 06, cahn@dlf.org
Studerende kan søge rådgivning i
Lærerstuderendes Landskreds, LL.

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · 1208 København K · Tlf: 7010 0018
www.laka.dk

Formand
Morten Kvist Refskov
Træffes i sekretariatet efter aftale

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
1208 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via_hjemmesiden
www.laka.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentre har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en besked via hjemmesiden

**Regionscentre
Odense**
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus - Risskov
Ravnøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 9.00-15.30
Fre: 9.00-14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

FOLKESKOLEN

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Forsideillustration:
Øivind Hovland

Fagbladet *Folkeskolen* og folkeskolen.dk udgives af udgiverselskabet Fagbladet Folkeskolen ApS, som ejes af Stibo Complete og Danmarks Lærereforening.

Mediet redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier. Chefredaktøren har ansvar for alt indhold.

Cvr-nummer: 36968559

Tryk

Stibo Complete, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS.

138. årgang, ISSN 0015-5837

Grafisk produktion

Boy & Son ApS

Kontrolleret oplag 2020:

73.598
(Danske Mediers Oplagskontrol)

Læsertal 2020:

151.000
(Index Danmark/Gallup)

Abonnement

Se folkeskolen.dk/abonnement

Udebliver dit blad

Klik på "Klag over bladleveringen" nederst på folkeskolen.dk.

Levering

Ved adresseændring send en e-mail til medlemservice@dlf.org eller ring til 33 69 63 00

Henvendelser til redaktionen

E-mail

folkeskolen@folkeskolen.dk

Telefon

33 69 63 00

Post

Fagbladet *Folkeskolen*,
postboks 2139
1015 København K

Adresse

Kompagnistræde 34, 3. sal,
1208 København K

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Følg *Folkeskolen*
📘 facebook.dk/folkeskolendk
📧 @folkeskolendk
📱 @folkeskolendk

Redaktionen

Hanne Birgitte Jørgensen
ansvarshavende chefredaktør
hjo@folkeskolen.dk

Anne-Christine Pihl
chefsekretær
acp@folkeskolen.dk

Peter Leegaard
ansvarlig for forretningsudvikling
ple@folkeskolen.dk

Karen Ravn
webredaktør
kra@folkeskolen.dk

Mette Schmidt
bladredaktør
msc@folkeskolen.dk

Pernille Aisinger
pai@folkeskolen.dk (orlov)

Sebastian Bjerril
bje@folkeskolen.dk

Freja Grooss Jakobsen
fgj@folkeskolen.dk

Camilla Jørgensen
caj@folkeskolen.dk

Helle Lauritsen
h@folkeskolen.dk

Erik Bjørn Møller
ebm@folkeskolen.dk

Andreas Brøns Riise
abr@folkeskolen.dk

Maria Becher Trier
mbt@folkeskolen.dk

Anmeldelser

Stine Grynberg Andersen
redaktør af anmeldelser
sga@folkeskolen.dk

Faglige netværk

Jennifer Jensen
community udvikler
jje@folkeskolen.dk

Debat

Cathrine Bangild
community manager
debat@folkeskolen.dk

Lærerprofession.dk

De bedste professionsbachelor- og diplomprojekter fra læreruddannelsen og skoleområdet. I samarbejde med Danske Professionshøjskoler.

151.000 LÆSERE

Det lille ord »trivsel« krakelerede endeligt tirsdag morgen efter længere tids pres

Efter i flere uger at have slået ildevarslende revner krakelerede ordet »trivsel« tidligt tirsdag morgen. Et øget pres udefra menes at have ledt til den endelige kapitulation, idet »trivsel« på det seneste er blevet pålagt at skulle rumme flere betydninger, end man kan kræve af et enkelt ord.

Samtidig er det aldrig rigtig blevet taget alvorligt, fordi »trivsel« lyder så hyggeligt og nuttet, nærmest som et forfjamsket kæledyr i slægt med »tjavs« eller »pjevs«.

Under pandemien har flere politikere henvist halvhjertet til »børns trivsel«, men de har fået udtrykket til efterhånden at

dække alt fra almindelig dagsform til alvorlige diagnoser. Og tirsdag gik den så ikke længere. Med et pludseligt smæld bristede lille »trivsel« og efterlod spredt omkring sig blandt andet ensomhed, træthed, tristhed, ondt i maven, stress, angst og depression.

Håbet er nu, at hændelsen omsider kan få politikeres øjne op for, at børn er forskellige og skal hjælpes forskelligt. I hvert fald er det ikke længere muligt bare at proppe det hele ind i samme lille undseelige ord, som ingen rigtig tager alvorligt alligevel – for »trivsel« er gået i stykker.

Samtlige i lærers
netværk er

100%
enige om at være
bekymrede for
ekkokamre

Efter en nylig optælling af likes, hjerter og forskellige opmuntrende tilkendegivelser som »Dét hun siger!«, »Godt brølt!« og »Spot on!« står det klart, at samtlige personer i lærers netværk på sociale medier deler en bekymring for de såkaldte ekkokamre.

Faktisk er der ikke en eneste blandt de mange »venner«, der erklærer sig uenig i, at ekkokamre er problematiske. Alle som én støtter de op om påpegningen af det åbenlyst skadelige i kun at lytte til meningsfæller, som bekræfter hinandens holdninger og verdensopfattelser.

Da læreren natten til torsdag valgte at sætte trumf på og poste opslaget »Vi gider simpelthen ikke høre på de idioter, der ikke vil af med ekkokamrene. Jeg blokerer dem fandeme!«, var det ifølge en kommentar få sekunder efter ligeledes »spot on«.

FORBRUGSLÅN TIL 5,25 % P.A.

- uden gebyrer og
omkostninger

FÅ RÅD TIL DET, I DRØMMER OM

Drømmer I om en større bil, en afslappende ferie eller noget helt tredje?

Hvis du er låneberettiget, kan du optage lån op til 50% af din faste årsløn. Lånet er uden omkostninger og gebyrer, og renten er blandt markedets laveste på forbrugslån.

Ydelserne indeholdes direkte i din løn, så din arbejdsgiver overfører beløbet til os.

Kontakt os i dag

Email: tjl@tjlaan.dk
Telefon: 33 12 32 28

Vi glæder os til at besvare dine spørgsmål.

Eksempel på FORBRUGSLÅN TIL 5,25% P.A. (variable)

Lånebeløb:	kr. 100.000
Løbetid:	6 år
Månedlig ydelse:	kr. 1.647
ÅOP:	5,67%
Samlet renteudgift:	17.659
Samlet kreditomkostning:	117.659

BEREGN LÅN

Find låneberegner på tjlaan.dk

Tjenestemændenes
Låneforening

Prøv vores låneberegner
og beregn din månedlige ydelse

Al henvendelse til:

FOLKESKOLEN
FAGLAD FOR UNDERVISERE

Postboks 2139
1015 København K

Velkommen på landet

Vi byder indenfor til udeundervisning – eller tager imod jer online.
Book et gratis gårdbesøg til din klasse på **skole.lf.dk**

Landbrug & Fødevarer

